

ГОДИШЕН ДОКЛАД НА СДРУЖЕНИЕ С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ „ЕКВИЛИБРИУМ” ЗА 2012 Г.

По чл.40, ал.2 от ЗЮЛНЦ

Информация за дейността по чл.38 от ЗЮЛНЦ

Сдружение с нестопанска цел (СНЦ) „Еквилибриум” е лицензиран доставчик на социални услуги за деца и основната му мисия е:

✚ Развиване и утвърждаване на единно физическо и духовно личностно развитие и откривателски дух, основано на динамично преживяване на естествения свят, като важен компонент от образованието на децата и ключов аспект от самосъзнанието на възрастния;

✚ Социална подкрепа и образователна рехабилитация за укрепване на личните ресурси и насърчаване на ентузиазъм за бъдещето. Сдружението се стреми да приобщава към ценностите, целите и дейностите си деца, млади хора и родители от общности и групи в неравностойно социално и маргинализирано положение.

✚ Предоставяне на социални услуги за деца, младежи и семейства в риск, активно участие в реформата на грижата за деца в България.

През изминалата 2012 година бенефициенти на нашата дейност бяха:

- Деца в риск и техните семейства, по смисъла на Закона за закрила на детето (ЗЗД);
- Деца в образователната система и техните учители, педагогически съветници, психолози;
- Родители и педагози на деца в предучилищна възраст;
- Деца с увреждане или проблеми в развитието и техните семейства;
- Кандидати и утвърдени приемни родители;
- Кандидати и утвърдени осиновители;
- Професионалисти от сферата на социалните дейности.

СНЦ „Еквилибриум” има издаден лиценз от Държавната агенция за закрила на детето (ДАЗД) с № **0393 / 06.03.2009г.**, който бе пререгистриран през 2012г. с № **0720 / 08.05.2012г.**, за управлението на: Център за обществена подкрепа (ЦОП); Център за работа с деца на улицата (ЦРДУ); Център за настаняване от семеен тип (ЦНСТ); Приемна грижа и съответните удостоверения за регистрация в АСП: №**191-01 от 16.09.2009г.**, подновено на **09.05.2012г.** за ЦОП; №**191-02 от 16.09.2009г.**, подновено на **09.05.2012г.** за ЦРДУ; №**191-03 от 16.09.2009г.**, подновено на **09.05.2012г.** за ЦНСТ; №**191-04 от 16.09.2009г.**, подновено на **09.05.2012г.** за Приемна грижа.

Основни дейности, връзката им с целите на организацията и постигнати резултати

През 2012 г. СНЦ „Еквилибриум“, съвместно с Клуб „Отворено общество – Русе“, продължи да администрира социалните услуги за деца и семейства в Комплекс за социални услуги за деца и семейства (КСУДС) - Русе, по силата на пореден договор с Община Русе, обхващаш периода 2011г.-2013г., след проведен конкурс в края на 2010г.

Един от основните акценти в дейността на СНЦ „Еквилибриум“ през 2012г. бе деинституционализацията и реформата на грижите за децата. През 2010 г. ние бяхме активни партньори в реализирането на пилотен проект „Преструктуриране на Дома за медико-социални грижи – Тетевен и изграждане на алтернативни социални услуги за деца и семейства (Център за обществена подкрепа)“ на Британската организация Норе&Homes for Children (Надежда и домове за децата) за закриване на първата специализирана институция за бебета в страната. Проектът завърши успешно в края на 2010 г. след извеждане от нашия екип на всички настанени деца в семейна или близка до семейната среда и Министерският съвет на Република България прие официално решение за затваряне на ДМСГД – Тетевен. През 2011г. и 2012г. Сдружението продължи своята дейност за развиване на капацитета на новосъздадения Център за обществена подкрепа – Тетевен и експертна подкрепа на екипа, който получаваше редовно консултиране и супервизия.

През 2012г. СНЦ „Еквилибриум“ стана партньор на „Надежда и домове за децата - България“ в изпълнение на проект „Стратегическа деинституционализация и реформиране на грижата за деца от 0 до 3 години“, който подкрепя и надгражда проект „ПОСОКА: семейство“ на Министерство на здравеопазването. Експерти на СНЦ „Еквилибриум“ се включиха като консултанти и обучители на екипите за оценяване на децата от 0 до 3г. в ДМСГД, Областните координационни механизми и координаторите на проекта в осемте пилотни области.

През 2012 г. експерти на сдружението подкрепиха „Надежда и домове за децата“ в закриването на ДМСГД в с. Широка Лъка, община Смолян.

По инициатива на СНЦ „Еквилибриум“, РДСП – Русе, РЗИ и с подкрепата на Областна администрация – Русе бяха предприети действия за изготвяне и подписване на споразумения за сътрудничество между Многопрофилните болници за активно лечение в Русе и Бяла, Дирекциите „Социално подпомагане“, Регионална дирекция за социално подпомагане - Русе и доставчика на социални услуги с цел да се координира работата на институциите и повиши ефективността на работата по превенция на изоставянето на бебета и малки деца и наставането им в специализирани институции.

С Решение на Общински съвет №7, прието с протокол №6/16.02.2012г., на 05.03.2012г. СНЦ „Еквилибриум“ и Община Русе сключиха партньорско споразумение за съвместно изпълнение на проект „И аз имам семейство“, финансиран от Европейския социален фонд чрез Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013, схема за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG051PO001-5.2.11 „Приеми ме“. В резултат на споразумението на двамата новоназначени по проекта социални работници от екипа по приемна грижа (ЕПГ) бе осигурен работен кабинет в сградата на КСУДС и достъп до комуникации. ЕПГ и екипът по приемна грижа от КСУДС работят съвместно за развитие на приемната грижа в Община Русе и реализират съвместни дейности и инициативи, свързани с изпълнението на дейностите по проект „И аз имам семейство“.

В края на 2012г., със заповед на кмета на Община Русе, СНЦ „Еквилибриум“ бе включено в реализирането на План за предприемане на мерки и планиране на дейности в посока преустановяване на дейността и закриване на ДДЛРГ „Райна Гатева“ гр.Русе. Според този план на

Община Русе специализираната институция за деца от 7 до 18 г. (20 г., ако учат) трябва да се закрие до 31.03.2013г., като се работи много интензивно по реинтеграция на децата, приемната грижа и осиновяването, а не да се допусне механично местене на деца от една институция в друга.

През 2011-2012 г. сдружението пилотира, по два проекта на български донори, услугата „Ранна интервенция при деца с увреждания и проблеми в развитието“ като част от услугите в КСУДС.

„Еквилибриум“ участва активно в процесите по деинституционализация на национално ниво като доставчик на социални услуги и организация с богат опит в реструктурирането на институции за деца и управление на процеса на промяна. Експерти на сдружението участват в изготвянето на „Бележник 2013: какъв е средният успех на държавата в грижата за децата“ на Националната мрежа за децата. През 2012 „Еквилибриум“ участва в работни групи към МТСП, АСП и ДАЗД за подобряване на процедурите по осиновяване на деца от приемна грижа.

След заявяване на интерес, „Еквилибриум“ беше поканен да участва в работната група за разработване на Договора за партньорство на Република България за програмен период 2014 – 2020 г.

През 2012г. Ноу-Хау Центъра за алтернативна грижа за деца към Нов Български Университет даде много висока оценка на проекта за закриване на ДМСГД-Тетевен, реализиран 2010-2011 г. в изследването си „Какво ни казват закритите домове за деца? Закриване на домовете в Могилино, Горна Козница и Тетевен“. В заключенията, адресирани към правителството, бяха препоръчани нашите модели на лидерство; холистичен подход чрез работа по превенция и деинституционализация на другите деца в семейството; комплексен, индивидуализиран и гъвкав подход на работа със семействата, базиран на уважение и разбиране, че те са ценни за децата си и имат силни страни и ресурси, които трябва да се развиват.

Жалби, сигнали, инциденти в КСУДС

През годината не са получавани жалби, оплаквания и не са постъпвали сигнали. Не сме имали случаи на насилие и злоупотреба, инциденти и травми на потребители по време на престоя им в сградата или по време на дейности, изнесени извън комплекса. Няма случаи на инфекциозни заболявания в „Спешен прием“ към ЦОП и в ЦНСТ.

Проверки и оценяване дейността на КСУДС. Дадени препоръки и предписания и предприети действия по изпълнението им.

През 2012 г. инспектори при Областна дирекция „Безопасност на храните“, гр.Русе са извършили 4 (четири) проверки в КСУДС на следните дати: 02.03.2012 г., 30.05.2012 г., 05.10.2012 г. и на 26.11.2012 г. За всяка една от тях има издадени констативни протоколи. Констатирано е, че в обекта се поддържа добра хигиена и се спазват всички нормативни изисквания, съгласно българското законодателство. Няма издадено нито едно предписание.

Здравен инспектор, представител на РЗИ – Русе, отдел „Контрол на нехранителни обекти и стоки“ при Дирекция „Здравен контрол“ е посетил КСУДС пет пъти за текущи проверки на следните дати: 02.04.2012 г., 08.06.2012 г., 20.06.2012 г., 22.10.2012 г., 05.11.2012 г. При всяка от извършените проверки има издадени протоколи. В тях е описано, че не са констатирани нарушения и е предписано да продължаваме да спазваме текущия режим на почистване и дезинфекция в обекта, а също така и да продължаваме да спазваме издадената заповед за забрана на тютюнопушенето.

В изпълнение изискванията на *Наредба за критериите и стандартите за социални услуги за деца (НКССУД)*, с цел извършване на външна оценка на дейността на СНЦ „Еквилибриум“ при администрирането на услугите ЦОП, ЦРДУ и ЦНСТ в рамките на КСУДС – Русе, бе отправена покана към ФИЦЕ България - неправителствена организация с традиции и опит. В началото на 2012г. експерти на ФИЦЕ България изготвиха методика и извършиха външната оценка - безпристрастна снимка на качеството на предоставените социални услуги в КСУДС.

Резултатите от оценката най-общо сочат, че:

- Предлагащите услуги и цялостна дейност на КСУДС отговарят на потребностите на клиентите и професионалната общност, в контекста на социалната картина в Русенска област;
- Постигнатите резултати са в съответствие с предварително поставените в началото на оценявания период - 2011 г. цели;
- Услугите и цялостното функциониране на КСУДС е ефикасно;
- Услугите са устойчиви, достатъчно гъвкави и адаптивни към възникването на нови или отпадането на потребности на техните потребители.

Направени бяха няколко препоръки в две основни направления:

Междуйнституционално сътрудничество - междуинституционални срещи с цел по-добро взаимодействие, дейности за повишаване на имиджа на организацията, укрепване на капацитета на услугите с цел подкрепа на деинституционализацията в Община Русе.

Вътрешна организация - управление на персонала за предотвратяване на свръхнатоварване, по-добра комуникация в Групата за управление при планиране на текущи задачи, промяна на честота и формата на срещите на целия екип, утвърждаване на холистичния подход в директната работа с деца, разширяване и отчитане на резултатите и ефективността на предоставяните услуги.

По всички дадени препоръки бяха предприети действия, в резултат на които:

- максимално бе използван капацитетът на КСУДС в процеса по деинституционализация, в подкрепа на всички ангажирани с него държавни и неправителствени организации;
- методиките на работа и ноу-хау в социалните услуги на Сдружение „Еквилибриум“ са високо ценени в професионалните среди;
- оптимизира се вътрешната организация на персонала и др.

През 2012г. бе извършена планова проверка на ЦОП от ГД „Контрол правата на детето“. Няма издадено предписание, дадени бяха само четири препоръки:

- за допълване и актуализиране на две от процедурите съгласно НКССУД – за жалби и оплаквания и за действия при инцидент;
- за съгласуване на процедурата за взаимодействие в случаи на насилие, злоупотреба и дискриминация над дете;
- за въвеждане на система за регистриране на срещи с кандидати за работа и доброволци.

Предприети са необходимите действия в изпълнение на препоръките.

Методика за оценка на риска

В КСУДС е разработена и се прилага от 2009 г. Методика за оценка и управление на риска за всяко структурно звено – ЦНСТ, ЦРДУ, КСУДС/ЦОП. В началото на 2012 г. бе направена актуална оценка по цитираната методика и бяха планирани действия за преодоляване на установените рискови фактори. Най-общо те се разделят на две области: Неблагоприятни

фактори по отношение на здраве, сигурност и безопасност и Неблагоприятни фактори, влияещи на оперативната работа.

Структурно звено	Неблагоприятни фактори по отношение на здраве, сигурност и безопасност	Предприети мерки	Неблагоприятни фактори, влияещи на оперативната работа	Предприети мерки
ЦНСТ	<p>1.Децата стават все по активни, мобилни и самоуверени - риск от инциденти;</p> <p>2. Повишена заболеваемост на децата, посещаващи училище;</p> <p>3. Достъп до електрически и др.кабели, вода, ключалки и бариери</p> <p>4.Инциденти във и около микробуса</p> <p>5. Необходимост от умения за оказване на първа помощ при инциденти от персонала;</p>	<p>1.Насочване на допълнителен персонал, доброволци/ стажанти;</p> <p>2. Индивидуална преценка на физическата уязвимост на всяко дете;</p> <p>3.Определяне на "опасните зони" и обезопасяване;</p> <p>4. Изработване на вътрешни правила за ползване на служебния транспорт</p> <p>5. Инструктаж на персонала. Включване в обучения за първа помощ.</p>	<p>1. Порастване – навършване на пълнолетие на потребителите;</p> <p>2. Липса на адекватна хидроизолация на основите на сградата;</p> <p>3. Монотонност на работата и изолация на персонала</p> <p>4. Минимално обезпечаване с персонал през почивните дни</p>	<p>1. Търсене на подходящи услуги и кандидатстване;</p> <p>2.Уведомяване на Община Русе. Търсене на спонсори за ремонта;</p> <p>3. Въвличане на персонала в събития и дейности в КСУДС;</p> <p>4. Допълнителни дежурства за желаетите, пренасочване на персонал от Спешен прием, включване на доброволци и стажанти.</p>
ЦРДУ	<p>1.Складиране на тежки материали и инструменти в коридора към изхода на ЦРДУ;</p> <p>2. Жонгльорски</p>	<p>1. Намаляване използването на тази зона за склад;</p> <p>2. Напомняне на партньорите, че</p>	<p>1. Високо текучество на персонала, липса на подходящо квалифицирани и специалисти, феминизиране на екипа;</p> <p>2. Проблемно и застрашаващо</p>	<p>1.Преразпределяне на ангажиментите и реорганизация на работата с децата - прилагане на нови методи и гъвкави подходи. Супервизия за</p>

	<p>уреди / екипировка за бойни изкуства е оставена без надзор във физкултурния салон;</p> <p>3. Публична употреба на двора - разхождане на кучета, паркиране на коли и др.;</p> <p>4. Обслужване на болни деца в дневната грижа</p>	<p>трябва да съхраняват екипировката в предоставените шкафове;</p> <p>3. Търсене на средства и начини за затваряне на двора (чрез проект към Ротари и Лайнс клубове и към други донори);</p> <p>4. Детето се придружава до личния лекар, ако родителят не може и му се осигурява място за почивка и медицинско наблюдение от мед. сестра</p>	<p>сигурността поведение у деца;</p> <p>4. Децата в ЦРДУ са на различни възрасти - от 6г. до 18г., с коренно различни нужди.</p> <p>5. Недостиг на средства за летни лагери и празнични събития;</p>	<p>екипа. Въвличане на доброволци мъже в подкрепа на дейностите в ЦРДУ;</p> <p>2. Предлагане на други услуги за деца с психиатрични проблеми / история на деструктивно и агресивно поведение/;</p> <p>4. Разделяне на децата в две групи и оформяне втора дневна стая за по-малките. Осигуряване на условия за следобеден сън в „Спешен прием“.</p> <p>5. Целево фондонабиране;</p>
КСУДС (СП)	<p>1. Системно замърсяване и вандализиране на двора и сградата;</p> <p>2. Риск от повреда на оборудването и инциденти с хората;</p>	<p>1. Ремонт на оградата и затваряне на двора чрез проект към Ротари и Лайнс клубове; Община Русе съдейства за поставяне на знак „Забранено влизането“ и кошчета за боклук в двора на КСУДС;</p> <p>2. Извършен преглед и оценка на оборудването и аранжировката във всяка стая;</p>	<p>1. Бюджетни проблеми, свързани с неколккратно намаляване на финансовия стандарт на ЦОП /2010 и 2011 г./ и постоянно увеличаване на осигурителни прагове, цена на горива, газ, ток и вода;</p> <p>2. Влошаване на състоянието на сградния фонд поради некачествен ремонт и използване на най-евтини материали</p>	<p>1. Участие в проекти, благотворителни кампании и други форми на фондонабиране;</p> <p>2. Контрол върху дълготрайните активи и инвентар, фондонабиране за капиталови придобивки в пари или натура.</p>

	<p>3. Често чупене на стъклената врата на физкултурния салон;</p> <p>4. Риск за персонала при работа „на терен“</p>	<p>3. Търси се друг евтин и подходящ материал.</p> <p>4. Осигурени са дезинфекционни и защитни консумативи за служителите</p>	<p>през 2005 г. Липса на бюджет за по-сериозни ремонти /невъзможни капиталови разходи/</p> <p>3. Претовареност на ръководния персонал;</p> <p>4. Нерегулярна ангажираност на детегледачките от СП;</p> <p>5. Възможни здравни и диетични проблеми на децата в СП</p>	<p>3. Взаимозаменяемост между ръководители звена, директор.</p> <p>4. Включване в изработване на материали за фондонабиращи дейности, както и дежурства в ЦНСТ или индивидуална грижа за по-малките деца в ЦРДУ;</p> <p>5. Обучение по първа помощ на екипа. Отказва се прием на болни деца и по преценка на медицинската сестра детето се насочва за преглед и изследвания за заразни болести в болницата.</p>
--	---	---	--	---

Стопанисване и развиване на материално-техническата база на КСУДС

Материалната база на различните услуги в КСУДС отговаря на пет основни критерия: „Сигурност“; „Безопасност“; „Лично пространство и възможност за уединение“; „Удобство, комфорт“; „Достъпност“. За да се гарантират горесцитираните критерии, са предприемани поддържащи ремонти на сградите на КСУДС и ЦНСТ.

След извършената оценка на рисковете, произтичащи от средата, бяха идентифицирани основните рискови фактори, касаещи безопасността и сигурността на децата – клиенти на Комплекса. Както е видно от таблицата по-горе, част от тях са свързани с дворното пространство. За ремонт на оградата с цел обезопасяване, ограничаване на вандалски прояви и достъп на автомобили и изграждане на детска площадка, бяха предприети преговори с Община Русе и бяха привлечени донорски организации – Лайнс клуб. Ремонтните работи се очаква да започнат през пролетта на 2013г.

Привличане на допълнителни средства за повишаване качеството на предоставяните услуги

Проекти през 2012 г.

Име на проекта	Период на реализация	Целева група	Брой деца, брой родители/настойници и др. обхванати от дейностите на проекта	Финансова стойност на проекта и финансираща организация
<p>1. Програма за предоставяне на услуги в Комплекс за социални услуги за деца и семейства, състоящ се от:</p> <p>Център за обществена подкрепа (ЦОП);</p> <p>Център за работа с деца на улицата (ЦРДУ);</p> <p>Център за настаняване от семеен тип (ЦНСТ)</p>	<p>По договор с Община Русе за периода 01.01.2011 г. – 31.12.2013 г.</p>	<p>Деца от 0 до 18 г. в риск насочени от ОЗД</p> <p>Деца, насочени от други институции – училища, ОПС, СИ</p> <p>Самозаявени клиенти – деца и родители</p>	<p><u>Капацитет на услугите:</u></p> <p>ЦОП – 105 деца</p> <p>ЦРДУ – 15 деца</p> <p>ЦНСТ – 8 деца</p>	<p>Държавно-делегирана дейност</p> <p>Съгласно финансов стандарт за 2012 г.</p>
<p>3. Мини проект „Развитие на услугата ранна интервенция за деца със специални нужди в местните общности”, като партньор на Фондация „Карин дом” - Варна</p>	<p>юни 2011 – март 2012</p>	<p>Деца от 0 до 6 г. с проблеми в развитието, отглеждани в семействата си</p>	<p>5 деца със специални потребности и техните родители;</p> <p>1 специалист преминал сертифицирано обучение за консултант по ранно детско развитие;</p> <p>7 майки включени в клуб за взаимопомощ и занимания по интереси</p>	<p>1000 лв.</p> <p>Проектът се финансира от Фондация „Лале” и Фондация „ОУК”</p>
<p>4. „Децата срещат своите нови приятели – конете”</p>	<p>август 2011 – май 2012</p>	<p>Деца от 7 до 18 г. с физически и психически увреждания</p>	<p>10 деца с увреждания от ЦНСТ и от семейства</p> <p>10 деца от ЦРДУ с проблемно</p>	<p>9980.00 \$</p> <p>Консорциум от три НПО – Клуб Отворено общество – Русе, СНЦ „Еквилибриум”, като</p>

		Деца от 7 до 18 г с проблемно поведение и социална дезаптация	поведение	Клуб по конен спорт "БТБ Русе" е водещата организация. Проектът се финансира от Тръст за гражданско общество в централна и Източна Европа и Институт „Отворено общество” – София.
6. Проект „Необикновени родители на необикновени деца – семейно ориентирани подходи за ранна интервенция при деца със специални нужди”	декември 2011 - юни 2012	Деца от 0 до 6 г. с проблеми в развитието, отглеждани в семействата си	10 деца с увреждания и техните родители обхванати в различни форми – индивидуална работа, група за игра, родителски клуб, SOS родители 4 специалисти преминали сертифицирано обучение за консултанти по ранно детско развитие;	3970 лв. Фондация „Помощ за благотворителността в България” – ФПББ за подкрепа на родителски организации на деца с увреждания. Средствата за конкурса са дарени от служителите на Уникредит Булбанк и се допълват от дарителски фонд за социални каузи на фондацията

Получени дарения

- 1.3 компютъра /втора употреба/
- 2.Цветен телевизор /втора употреба/
- 3.Ябълки – 50 кг.
- 4.Риба – 55 кг.
- 5.Благотворителен стрийт-бол турнир – дарение от 120,00 лв и 1 баскетболна топка. С дарението е възстановен баскетболния кош във физкултурния салон.

Фондонабиране

Чрез благотворителни инициативи (изложби-базари, уърк-шоп и др.) през 2012г. бе набрана сумата от **4612,58 лв.** Тя бе изхарчена за летен лагер, карти за транспорт, достъп до културни и увеселителни и спортни занимания и консумативи за клубовете по интереси.

„Базар без аналог” в КСУДС	Февруари-2012 г.		625,59 лв.
----------------------------	------------------	--	-------------------

„Мартенски базар“	Февруари- Март 2012 г.	В полза на децата, ползващи услуги в КСУДС Русе, които са деца в риск по смисъла на ЗЗД	1277,75 лв.
„Базар без аналог“ в КСУДС	Юни – 2012 г.		1006,65 лв.
Узана – поляна фест – базар, уърк-шоп, анимация за деца	Юли – 2012 г.		508,26 лв.
„Коледен благотворителен базар на картички и сувенири“	Декември - 2012 г.		1130,33 лв.
Постоянна изложба-базар в КСУДС	2012 г.		64,00 лв.

НАЙ – ЗНАЧИМИТЕ ПОСТИЖЕНИЯ ПРЕЗ 2012 Г.:

През 2012 г. приключихме удовлетворени от добре свършената работа, многото иновативни модели и практики, които можем да споделим и с много нови идеи за 2013 година.

Успехите ни са плод на много, и най-вече, екипна работа, нестандартни подходи към всеки проблем и оползотворяването на силните страни на всеки член от екипа. В резултат на това успяхме качествено и ефективно да изнесем много „дини под една мишница“:

✓ Нови форми на фондонабиране, за да са пълноценни дейностите с децата в Центъра за работа с деца на улицата и техните семейства:

- Две успешни издания на **„Благотворителен базар без аналог“** – уникална формула за набиране на средства, с която се гордеем и в която с желание се включиха, като участници и гости, много наши приятели, партньори, деца, приемни родители и близки;

- Вихреното ни участие в еко **фестивала „Узана поляна фест“**, където предизвикахме фурор с нашия щанд за еко - изделия, участието във всички анимации за деца и възрастни, обучението „Учене чрез преживяване“ за учители от Габрово и други участници във фестивала – тествахме въображението им да измислят игри от миди, камъни и пръчки на пустинен остров /температурата на поляната наистина беше над 40 градуса!/, с които да ангажират вниманието на „оцелелите“ деца, докато чакат спасителния кораб; игрите бяха изпробвани и оценени от „истински“ деца и малки и големи се увлякоха да играят под палещото слънце почти 3 часа...за ужас на организаторите, които следяха стриктно графика;

- Създадохме, в партньорство с Професионална гимназия по облекло в Русе, уникален продукт - нашите **еко торбички „ЕКО-творителност“**, които също се превърнаха в емблема и източник на благотворителни средства;

- Разработихме и популяризирахме **програма от 7 обучителни модула „ЕКсперт“**, които вече набират скорост и все по-голям интерес сред професионалисти в социалната сфера;

- Успешно, с иновативен PR приложихме и традиционните си форми за фондонабиране – **коледните и мартенски базари** с ръчно изработени изделия;

✓ Използването на допълнителни ресурси за дофинансиране на Центъра за настаняване от семеен тип, помогнаха много за **подобряване на живота на децата в т.нар. „Розова къща“**:

- Интеграционните добавки и помощите по ЗИХУ донесоха на децата **торманиев килим, люлка и фотоапарт**;

✓ През 2012 година получихме и много **дарения в натура**, което показва доверието, което сме спечелили в лицето на нашите дарители – децата от ЦРДУ ходиха безплатно на **басейн** в базата на Професионална гимназия по речно корабостроене и корабоплаване; участваха в различни форми на Общински детски център – **модерни танци в „Мираж“**, **спортна гимнастика и брейк**;

✓ Усилията ни в **Семейното планиране** се увенча с много направления по тази услуга от ОЗД и бе оказана подкрепа на 12 жени от рискови групи за консултация с акушер-гинеколог и поставяне на вълноточна спирала, което е 30 % увеличение в сравнение с предишни години;

✓ **Превенцията на изоставянето на бебета и малки деца** придоби нови измерения със сключеното споразумение през април 2012 с МБАЛ Русе, РДСП, ДСП Русе и „Еквилибриум“ за работа на ниво АГ и детско отделение, включително и работата с недоносените бебета, които до този момент се настаняваха в отделението за недоносени на ДМСГД Русе, без информация към когото и да е и без възможност за своевременна работа със семействата на тези бебета за преодоляване на риска от тяхното изоставяне; **промяната в целевата група на звено „Спешен прием“**, така че през него през годината преминаха няколко бебета и си отидоха в къщи, в приемно семейство или бяха осиновени; **настаняване на новородени в приемни семейства**; всичко това доведе до пълно затваряне на входа към ДМСГД през втората половина на 2012 г.;

✓ Голяма крачка направихме заедно с колегите от ОЗД и със съдействието на РДСП и Община Русе в **разширяването и подобряването на приемната грижа**: две изоставени бебета бяха настанени директно от родилно отделение в приемни семейства и в кратки срокове бяха осиновени; нашите приемни родители доказаха, че са изминали дълъг път и вече наистина са професионалисти – приеха да се грижат за **деца с увреждания или хронични заболявания от ДМСГД Русе**, а също така се погрижиха и за братче и сестриче от закрития ДМСГД Широка Лъка, без да позволят те да бъдат разделени, поради уврежданията на момиченцето; вече имаме двама сертифицирани обучители на приемни семейства и осиновители по **програма ПРАЙД (PRIDE)**; апробира се успешно моделът за подбор и обучение на приемни родители и осиновители по програма PRIDE; по покана на Община Русе сключихме споразумение за **безвъзмездно партньорство по проект „И аз имам семейство“** и работим отлично с техния екип, като им предоставихме и база на територията на КСУДС;

✓ ОДМВР Русе разпозна в лицето на нашите психолози най-подходящите експерти и през цялата година те предоставяха своята **психологическа експертиза за нуждите на полицията срещу заплащане**, което е и добър стимул за развитието на екипа;

✓ **Програмата „Ранна интервенция“**, със своя **семейно ориентиран подход**, доказва своята устойчивост и доверието, с което се ползва сред семействата на деца с увреждания – един от обучените специалисти по програмата – Директора на Комплекса Милена Влахова, беше поканен да напише **статия** и тя намери своето достойно място на страниците на **специализираното списание „Педиатрия“**; целият екип участва през годината в много национални форуми свързани с проблемите на семействата с деца с увреждания и техните специфични нужди; получиха и голямото признание за техния професионализъм от страна на техните учители - Фондация „Карин дом“;

✓ Получихме обективни, поради факта че са външни за нашата организация, оценки за нашата работа от **ФИЦЕ България**, които изготвиха комплексна външна оценка на работата в Комплекса с доставчик „Еквилибриум; **ДАЗД** - след проверката на Центъра за обществена подкрепа дадоха високата си оценка за работата на екипа; **НОУ ХАУ центъра** за алтернативна грижа към Нов Български Университет - за успешния модел на деинституционализация и успешното закриване на ДМСГД Тетевен;

✓ Висока оценка за нас са и поканите за **участие в изработването или промяната на национални и местни политики**, свързани с грижата за децата; участието ни в работни групи за законодателни промени; **наградата на НПО портала за най-посещаван сайт** и водещата роля на експертите ни в закриването на **9 институции в страната**;

✓ **Международното ни представяне** също бележи трайно добро ниво с многобройните покани за участие в различни международни форуми на Дейвид Бисет; посещението на **белгийски академици** в КСУДС, за да почерпят от нашия опит в справянето с проблемите на родилки от рискови групи; посещението на **вицепремиера от Приднестровието и Френското културно аташе в Румъния** в „Розовата къща“;

✓ Екипът участва в многобройни обучения за подобряване на своята квалификация и сверяване на часовниците; включително тридневен интензивен професионален курс по социална работа „По-добри социални оценки в подкрепа на безопасен семеен живот за децата“, изнесен от **британски експерти**, които представиха концептуалните опорни стълбове и най-новите дебати и тенденции в социалната работа с деца и семейства във Великобритания; както и **управленски курс** за ръководния екип и **обучение за обучители**, предоставени от ФИЦЕ България;

✓ Разработихме и успешно приложихме нов начин за работа с училищата в Русе, а именно един нов формат за обучение на млади лидери под надслов **„Благотворец Храбър“** с основен акцент – самостоятелно изготвяне на проект и неговото реализиране от средношколци от различни училища в града с благотворителна цел. Включиха се над 40 ученици и в резултат на обучението, в продължение на повече от месец, децата реализираха свои проекти насочени към децата в ЦРДУ – прекрасен и различен празник, посветен на **Деня на Европа, великденски празник**, направиха и **коледни кутии** – подаръци за децата, както и самостоятелен проект, който защитиха пред Американския съвет за закупуване на **коледна украса** за празника на децата в комплекса, **почерпка и подаръци** за тях;

✓ Успешно реализирахме и три издания на друга нова форма за изява на млади хора – **„Музикална академия“**, където те намериха свое място за мечтите и способностите си, без да е задължително професионално да се занимават с музика или други изкуства;

✓ Реализирахме и свои нови издания – **„Оценка на риска в организацията“**; филмът **„Да бъдеш родител“**, материали свързани с дейности по превенция на насилието, публикувани в сайта на РИО на МОН Русе, във връзка с техен проект **„Училище без насилие“** по покана на експерти от РИО;

✓ Изградихме добра връзка с **Областна администрация Русе** по темите, свързани с деца и грижата за тях.

РЕАЛИЗИРАНЕ НА ГОДИШНИЯ ПЛАН НА ДЕЙНОСТИТЕ В КСУДС ПРЕЗ 2012 Г.

С изтичането на 2012г. бе извършен преглед на Годишния план на дейностите в КСУДС и със задоволство можем да кажем, че екипът е реализирал почти всички заложи в него инициативи и дейности - около 90% изпълняемост.

По обективни причини две от заложените обучения за екипа на КСУДС – „Психодрама“ и „Първа долекарска помощ“, бяха изместени за 2013 г., а обмяната на опит за екипа на ЦОП чрез посещение на подобна услуга беше заменена, по икономически съображения, със запознаване на екипа от Ръководителите и Директор, които чрез работата си в 8-те пилотни града на проектите за закриване на ДМСГД посетиха и опознаха действащите ЦОП на територията на тези области. Както и чрез множеството посещения от други ЦОП, които се реализираха на наша територия (в КСУДС – Русе). През втората половина на 2012г. бе преустановена и груповата работа с родители в „Ателие за родители“ поради намален брой на участниците.

Останалите дейности бяха изпълнени и се постигнаха желаните цели и резултати:

Групови дейности

Детски групи

КСУДС предоставя възможност за групова работа с деца в клубове по интереси. Действащите клубове са: „Забавна работилница“, „Карнавални техники“, „Социални умения“, „Спорт“, „Театрално изкуство“, „Бойни изкуства“, „Музика и танци“ „Бижу“, „Фотография“ и „Природознание и игри на открито“. През лятото на 2012г. бе организиран четиридневен летен приключенски лагер в местността Кирека край гр.Шумен. В него взеха участие 17 деца – клиенти на КСУДС. През 2012г. в клубната дейност на КСУДС са участвали 59 деца. По случай 1 юни наши майстори на квилинг техниката организираха работилница в Историческия музей за деца от града и популяризираха клубовете в Комплекса.

В групови обучителни сесии се включиха 56 тийнейджъри от 4 училища в Русе – СОУЕЕ „Св. К.К. Философ“, ПГИУ „Елиас Канети“, ПГТ „Иван П. Павлов“, ПГО „Н. Ив. Лазарова“. Целта на обучителния модул бе придобиване на знания и умения за планиране и провеждане на инициатива с благотворителна цел или друга социално значима за тях кауза (екологична, образователна, културна и др.) и практическо задание – организиране и провеждане на такава инициатива. Тези обучителни семинари бяха част от програмата на „Център за креативност и младежка активност – Еквилибриум“, който развива СНЦ „Еквилибриум“, насочен към тийнейджъри, които чрез формите на неформалното обучение да могат да реализират своите нестандартни идеи и да бъде подкрепена тяхната предприемчивост. В резултат на обучението, в продължение на повече от месец, децата реализираха свои проекти насочени към децата в ЦРДУ – прекрасен и различен празник, посветен на Деня на Европа, великденски празник, направиха и коледни кутии – подаръци за децата, както и самостоятелен проект, който защитиха пред Американския съвет за закупуване на коледна украса за празника на децата в комплекса, почерпка и подаръци за тях. В друга инициатива за младежи на Центъра бе „Музикална академия“, проведена 2 пъти през 2012 с общо над 60 участници. „Музикална академия“ е форум за себеизява чрез музика и сценични изкуства.

Родителски групи

През 2012г. в КСУДС се провеждаше групова работа за родители в три групи - „Ателие за родители“ (проведени - 7 сесии, участвали – 20 родители); „Осиновители“ (проведени 10 сесии, участвали - 69 осиноводители и кандидат - осиноводители/ и „Необикновени родители на необикновени деца“ (3 сесии, участвали - 9 родители)/.

На 30 септември в КСУДС бе реализирана третата поред Годишна среща „Приятелите на осиновяването“, на която присъстваха бъдещи и настоящи осиноводители, осиновени деца, приемни родители, специалисти, съмишленици и партньори.

Приемна грижа

През първата половина на 2012 г. бе проведена информационна кампания за популяризиране на приемната грижа в Област Русе - Ден на отворените врати по приемна грижа в гр.Русе и информационна среща в с.Бъзън, Община Ветово - информационни срещи в гр.Ветово, с.Смирненски, с.Глоджево, с.Сеново; Община Ценово - информационни срещи в с.Ценово, с.Караманово и с.Борисово; Община Сливо поле - информационни срещи в гр.Сливо поле, с.Ряхово, с.Голямо Враново, с.Кошарна. Във срещите взеха участие общо 234 души, с които бяха разисквани

въпроси за видовете приемна грижа, привързаността, раздялата, трудовата заетост и заплащането на професионалните приемни родители, взаимодействието с институции и др. Присъстващите бяха информирани за процедурата по оценка и обучение, процеса на напасване между приемното семейство и приемното дете. Бяха запознати с някои основни елементи от програмата PRIDE, която обучен екип от КСУДС апробира в работата с кандидатите.

В началото на м.март 2012г. СНЦ „Еквилибриум“ и Община Русе сключиха партньорско споразумение за съвместно изпълнение на проект „И аз имам семейство“, финансиран от Европейския социален фонд чрез Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси” 2007-2013, схема за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG051P0001-5.2.11 „Приеми ме“. В резултат на споразумението, двамата новоназначени по проекта социални работници подкрепени от психолог и социален работник от ЦОП работиха съвместно по 15 подадени заявления на кандидати за приемни родители, като 11 от тях бяха одобрени от Комисията по приемна грижа в РДСП – Русе и бяха вписани в регистъра. В края на 2012 г. в 5 от семействата са настанени 7 деца. Текат процеси на представяне и напасване на деца с останалите приемни родители. Работата на общия екип по приемна грижа дава много добри резултати.

През 2012 КСУДС работи с 9 действащи приемни семейства от община Русе и 7 от община Бяла, чиито договори са с ДСП Русе и ДСП Бяла. Подкрепяме общо 27 семейства (заедно с новите семейства по проект „И аз имам семейство“). През изминалата година в 2 от семействата бяха настанени деца с увреждания, в процес на представяне и напасване са още 4 деца със специални потребности и хронични заболявания. Три новородени бебета бяха настанени директно в професионални приемни семейства.

Мобилни услуги, работа „на терен“

По-голямата част от услугите, които се предоставят в КСУДС, са с мобилен компонент. Най-вече това са услугите по превенция на изоставянето на деца (пренатална превенция, подкрепа на непълнолетни майки и семейства, отглеждащи дете в ниска възраст), ранна интервенция и реинтеграция.

В КСУДС има сформиран екип за мобилна работа в маргинализирани и рискови общности, който оказва съдействие за планиране на семейството, предпазване от нежелана бременност, информиране за правилното отглеждане и възпитание на децата с цел превенция на изоставянето и negliжирането на деца (виж програма „Семейно планиране“).

Мобилна работа „на терен“ се провежда и за идентифициране на деца, чийто потребности се negliжират от родителите, които не посещават училище или са в риск да отпаднат от образователната система и др. В тези случаи екипите на КСУДС започват работа по проучване и в последствие сигнализират отдел „Закрила на детето“.

Обучителни програми и програми за превенция, реализирани през 2012 г.

Програма за превенция на изоставянето на деца на ниво Родилен дом

През изтеклата година дейността на екипа на КСУДС в процеса на деинституционализация бе изключително активна. СНЦ „Еквилибриум“ е партньор на „Надежда и домове за децата“ - Великобритания в изпълнение на проект „Стратегическа деинституционализация и реформиране на грижата за деца от 0 до 3 години“, който подкрепя и надгражда проект „ПОСОКА: семейство“ на Министерство на здравеопазването. По инициатива на СНЦ „Еквилибриум“, РДСП – Русе, РЗИ и с подкрепата на Областна администрация – Русе бяха предприети действия за изготвяне и подписване на споразумения за сътрудничество между Многопрофилните болници за активно

лечение в Русе и Бяла, Дирекциите „Социално подпомагане”, Регионална дирекция за социално подпомагане - Русе и доставчика на социални услуги с цел да се координира работата на институциите и повиши ефективността на работата по превенция на изоставянето на бебета и малки деца и наставането им в специализирани институции. Два пъти седмично специалист от КСУДС посещава АГК гр. Русе и индивидуално консултира родилки в риск да изоставят детето си (общо 61 за 2012г.), както и всички останали млади майки, които имат притеснения или въпроси по отношение на кърменето и изкуствено хранене, грижите за новороденото в домашна среда, разпознаване на най-чести болестни симптоми при бебета, социални помощи, административни процедури и др. С някои от родилките, които са многодетни, са дискутирани и съвременните методи за контрацепция. По проекта на „Надежда и домове за децата“ беше оказана индивидуализирана, навременна и гъвкава материална подкрепа за преодоляване на тежки битови кризи, свързани с отглеждането на новороденото, в контекста на дългосрочни стратегии за устойчива икономика на домакинството. В резултат на оказаната материална, психологическа и практическа подкрепа на родилките в риск и на техните семейства, голяма част от майките повишиха увереността си да се справят с отглеждането на новородените си бебета и бе предотвратен риска от изоставяне в специализирана институция, като бе мобилизиран целия ресурс на разширения им семеен кръг от близки и роднини и местна общност при отглеждане на новороденото в естествената му семейна среда.

С цел предотвратяване на институционализирането на новородени, доставчикът предприе действия за реорганизиране на сектор „Спешен прием” към ЦОП за полагане на грижи за деца в ниска възраст. В резултат 9 деца от 0 до 3 и едно дете на 6 г. с увреждане не попаднаха в институция: една част от тях бяха върнати в семействата си, а другите – настанени в приемна грижа.

В крайна сметка през втората половина на 2012 г. в ДМСГД Русе няма настанено нито едно дете като мярка за закрила.

Програма „Ранна интервенция”

Продължи дейността по програмата за ранна интервенция при проблеми в детското развитие, която в КСУДС, която стартира с реализирането на проект „Развитие на услугата ранна интервенция за деца със специални нужди”, изпълняван в партньорство с Фондация „Карин дом” и финансиран от Фондация „ОУК” и Фондация „Лале”, и проект „Необикновени родители на необикновени деца”, финансиран от Фондация „Помощ за благотворителността в България”. През 2012г. по програмата се работи с 12 деца и техните семейства, като отчетените резултати за детето и отзивите от родителите са отлични.

Програма „Семейно планиране”

През 2012 г. дейностите по направление „Семейно планиране” продължиха с повишен интензитет. Провеждаха се информационни срещи с целева група от млади жени – семейни и несемейни, които по достъпен начин получават основни познания за повишаване компетентностите им по отношение на здравословен начин на живот и достъп до здравни грижи и семейно планиране. Проведени са общо осем информационни срещи в общността, на които са присъствали 51 ромски жени. На последната сесия, проведена „на терен” (в дома на медиатор), гостуваха академични работници от Университета в Гент, Белгия, работещи с маргинализирани общности в страната им. В резултат на проведените сесии 16 жени бяха придружени от специалистите на КСУДС за извършване на профилактичен гинекологичен преглед, като

разходите бяха поети от СНЦ „Еквилибриум”. На 12 от тях бе оказано съдействие за прилагане на трайна контрацепция с подкрепата на Българска асоциация за семейно планиране.

Работа с доброволци и стажанти

Съгласно сключено споразумение между Русенски университет „Ангел Кънчев” (РУ) и СНЦ „Еквилибриум” се предоставя възможност за учебна практика и студентски стаж на студенти и дипломанти по Кинезитерапия, Ерготерапия, Социална педагогика и Социални дейности, както и сътрудничество с чуждестранни студенти и специалисти в тези области, които идват на обмяна на опит или да стажуват в РУ (от Великобритания, Германия, Белгия).

През тази година са стажували и провели учебни практики 40 студенти от специалностите „Социална педагогика” и „Социални дейности”, 5 студенти по Ерготерапия, 4 дипломантки по Ерготерапия от Великобритания.

Ученици от ПГО „Недка Иван Лазарова” се включиха като доброволци в изработването на еко-торбички и други изделия, с които подкрепиха благотворителните инициативи на КСУДС. Младежи от ПГТ „Иван Павлов”, СОУЕЕ „Св. Константин-Кирил Философ” организираха и анимираха детски празници и осигуриха празнична почерпка за децата-ползватели на услуги в КСУДС. Младите хора от училищата, студентите, връстници и други наши съмишленици направиха коледни кутии, пълни с подаръци и лакомства, за да продължим традицията, която по-рано се реализираше благодарение на българо-германско сътрудничество „Рождественски кутии”.

В летния лагер се включиха като доброволци - педагози и младежи от Русе и Разград, които разработиха програма, водиха заниманията и подкрепяха деца с емоционални проблеми, които по-трудно се вписваха в групата.

Техническа подкрепа и обмяна на опит. Участия в конференции, семинари, форуми

КСУДС – Русе е припознат като средище на качествени социални услуги и е желана дестинация от партньорски организации.

През 2012г. КСУДС бе посетен от:

✓ Г-жа Марлена Данева - държавен експерт от Министерство на здравеопазването и ръководител на проект „ПОСОКА: семейство” и част от нейния екип. Цел на тяхното работно посещение бе КСУДС - Русе като една от услугите на територията на община Русе, която има капацитета да подкрепя процеса по деинституционализация и реструктуриране на ДМСГД – Русе.

✓ Г-жа Мариамма Диало - Френското аташе за регионално сътрудничество по правата на децата за България, Румъния и Молдова. Целта на нейната визита бе да изследва напредъка по закрилата на децата и защита на техните права.

✓ Представители на Британската организация „Фронтлайн”. Те посетиха децата от ЦНСТ („Розовата къща”), които подкрепят от няколко години (дарени от тях са специализирани помощни технически средства за децата).

✓ Г-н Милен Гечовски от АСП, който е координатор на проект „И аз имам семейство”. Посещението бе с цел мониторинг на дейностите и ангажиментите по проекта на ЕПГ от Община Русе и СНЦ „Еквилибриум” като техен партньор.

✓ Заместник премиера по социалните въпроси на Приднестровието, придружавана от експерти на британската организация „Надежда и домове за децата“. Целта на посещението бе делегацията да се запознае със системата на социалните услуги в България и работата по деинституционализация и реформа на системата за грижи за децата в риск.

✓ Изпълнителният директор на Фондация „Джендър образование, изследвания и технологии“ посети Комплекса за социални услуги за деца и семейства – Русе във връзка с реализирането на дейности по проекта на МТСП „За достоен труд и по-добър живот без дискриминация“.

✓ Марк Уодингтън – изпълнителен директор на Фондация „Надежда и домове за децата“ – Великобритания и д-р Дейлия Поп – директор програми от същата организация, посетиха Комплекса за социални услуги за деца и семейства – Русе и в частност „Розовата къща“. Те останаха впечатлени от добрите практики на Сдружение „Еквилибриум“ при администрирането на социалните услуги.

✓ Белгийски академични работници от Университета в Гент, Белгия. Посещението на г-жа Анемари Хигесус, г-жа Грит ван де Велде и г-жа Патриша ван Хам бе свързано с работата им с бременни и родилки в неравностойно положение. Интересът им бе насочен към практиките в КСУДС – Русе за работа с жени от ромския етнос. Гостите бях запознати с работата „на терен“ с група жени от ромската махала „Селеметя“, както и превантивната работа на ниво родилен дом.

✓ Посещения с цел обмяна на опит от екипите на: ЦОП - Поморие, ЕПГ и представители на Община Нови Пазар, ЦОП - Тетевен и др.

Оказана техническа подкрепа и обучения за професионалисти – програма „ЕКсперт“

✓ СНЦ „Еквилибриум“ оказва техническа подкрепа през цялата 2013г. на персонала на ДЦДУ в гр. Червен бряг по заявка и договаряне с доставчика на социалната услуга – Община Червен бряг.

✓ СНЦ „Еквилибриум“ оказва периодично техническа подкрепа консултиране и супервизия на екипа на ЦОП Тетевен и ЦОП Червен бряг.

✓ Обучения по програма ЕКсперт на СНЦ „Еквилибриум“ са предоставени на професионалисти от:

- ЦОП – Силистра и Кризисен център към Женско сдружение „Екатерина Каравелова“, на тема „Интерактивното обучение и алтернативната терапия: различни методи на работа с уязвими деца и младежи“
- СНЦ „Галатея“ – доставчик на социални услуги за онкоболни, на тема „Обучение за обучители“.
- ЦНСТ (за бебета) към Фондация „Надежда за малките“ гр. София, на тема „Работа в екип“.

Участие в следните конференции, семинари, форуми:

✓ Работна среща, организирана от Областна администрация Русе, с представители на Отдела за военно сътрудничество към Посолството на САЩ, на която бяха представени възможностите за финансиране на проекти по Програма „Хуманитарна подкрепа на Министерството на отбраната на САЩ, в рамките на зоната на интереси на Американското командване в Европа“. В последствие СНЦ „Еквилибриум“ кандидатства с проект за повишаване на енергийната ефективност на сградите на Комплекса, както и за повишаване на сигурността и по-добра използваемост на

дворното пространство на бул. „Липник“ 14, който, за съжаление, не беше одобрен за финансиране;

✓ Заседания на Областната комисия „Човешки ресурси, заетост и социално подпомагане“ към Областна администрация – Русе, на които бяха обсъдени проблеми, свързани с процеса на деинституционализация в Област Русе, предложени от нашата организация;

✓ Заседания на Областния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси;

✓ Конференция на тема: „Правосъдие за деца: практики в България“, организирана от „Каритас“ – Русе. Конференцията имаше за цел да представи резултатите от реализирането на техния проект „Активни общности в превенцията институционализацията на деца и младежи“. Представителя на КСУДС – Русе направи презентация за добра практика при работата на екипа по услугите, предоставяни на младежи, осъдени на пробация;

✓ Работен форум, организиран от Българска асоциация за лица с интелектуални затруднения (БАЛИЗ) на тема „Ранна интервенция – основни стъпки и предизвикателства“. Форумът беше предназначен за специалисти, работещи в сферата на ранната интервенция, чиято цел е разработването и предлагането на нова услуга в подкрепа на процеса на деинституционализацията на децата в България. Опитът на КСУДС – Русе бе представен от М.Влахова чрез презентация на тема „Програма за превенция и ранна интервенция в подкрепа на деца с проблеми в развитието и техните родители“;

✓ Конференция, организирана от Национална мрежа за децата. На събитието бе представен „Бележник 2011“ – доклад с годишна оценка за 2011г., която институциите получават за изпълнението на ангажиментите си към децата и семействата в България;

✓ Конференция на РИО на МОМН, на която бе представен проекта: „Иновативни практики в управлението“, тема: „Заедно за училище без насилие“. СНЦ „Еквилибриум“ беше поканен като партньор да предостави информация за сайта на проекта за свои дейности с деца и персонал от училищата и други младежки и доброволчески инициативи, отворени за всички деца от града;

✓ Заключителната конференция по проект „Развиване на услугата Ранна интервенция за деца със специални нужди в местните общности“ осъществяван с финансовата подкрепа на Фондация „Лале“ и Фондация „Оук“. Домакин бе Фондация „Карин дом“, Варна. В конференцията участваха специалисти от 10-те организации, работещи по проекта. Дискутирани бяха затруднения, добри практики и тенденции за развитието на Ранната интервенция като държавно-делегирана дейност. Директора на КСУДС – Русе М. Влахова представи опита на екипа по ранно детско развитие в Комплекса при предоставянето на иновативната услуга „Ранна интервенция за деца със специални нужди“;

✓ Кръгла маса на тема „Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания – визия, принципи и предизвикателства“. Събитието бе организирано от Български център за нестопанско право, БАЛИЗ и РАЛИЗ;

✓ Кръгла маса, организирана от Русенски университет „Ангел Кънчев“, с цел подписване на меморандум с неправителствени организации в подкрепа на хората с увреждания. В края на събитието г-н Бисет направи презентация на тема „Ползотворно сътрудничество между Русенски университет „Ангел Кънчев“ и СНЦ „Еквилибриум“;

- ✓ Дейвид Бисет – програмен директор в КСУДС – Русе взе участие в среща на УС на Национална мрежа за децата в гр.Добрич, на която представи услугите и дейностите в Комплекса за социални услуги за деца и семейства в Русе;
- ✓ Кръгла маса за обсъждане на професионалната интеграция на младежи, напуснали домове за деца лишени от родителски грижи, която е част от инициативата „Моето бъдеще започва днес” - подкрепяща програма „Дом Възможност” на Фондация за социална промяна и включване;
- ✓ Информационна среща организирана от М-tel и Национална мрежа за децата, за представяне на проекта на М-tel за насърчаване развитието на приемната грижа в България „Приеми дете – създай бъдеще”;
- ✓ Кръгла маса, организирана от РУ „Ангел Кънчев” и Сдружение „Дете и пространство” на тема „Изследване на подходи за социална адаптация на деца сираци, деца, лишени от родителски грижи. Опитът на Украйна, България и Беларус”, която се провежда в рамките на програма „Изток-Изток: Партньорство отвъд граници”;
- ✓ Втора междурегионална среща за обмяна на опит на Центровете за обществена подкрепа, която бе проведена в гр. В.Търново. Обсъждани са въпроси, свързани с мястото на психологическото консултиране в социалните услуги; Осиновяване – оценка, обучения, следосиновително наблюдение; психологическо консултиране при развод;
- ✓ Кръгла маса за обсъждане на европейски законодателни практики в полза на хората с аутизъм, организирана в рамките на Международна обучителна конференция „Наложени терапевтични подходи и европейски законодателни практики, подпомагащи лицата с отклонения от аутистичния спектър в МБАЛ „Токуда болница” – София. Дейвид Бисет – председател на УС на СНЦ „Еквилибриум” взе участие като презентатор по темата;
- ✓ Работна среща на неправителствени организации, предоставящи социални услугата Ранна интервенция, организирана от Фондация „Лале”. Темата на форума бе „Ранната интервенция при деца с увреждания и семействата им – по добра грижа за децата и превенция на изоставянето”, а мястото на провеждане в София;
- ✓ Годишно отчетно-изборно събрание на членовете на Национална мрежа за децата. По покана на организаторите Дейвид Бисет – председател на УС на СНЦ „Еквилибриум” представи своя презентация на тема „Методът „Позитивно представяне” при управлението на персонала в КСУДС - Русе”, която бе обявена от участниците за най-добрият споделян опит на форума;
- ✓ По покана на Посолството на Великобритания председателят на УС на СНЦ „Еквилибриум” Дейвид Бисет присъства на официален прием в София по случай рождения ден на Кралица Елизабет II и 60-годишнината ѝ от възкачването ѝ на трона. На събитието г-н Бисет се е срещнал и разговарял с Посланика на Великобритания - Джонатан Алън и Заместник Посланика на САЩ, като ги е запознал с дейността си в областта на социалните услуги в България;
- ✓ Годишно информационно събитие за 2012 г. чрез откриване на пътуваща фотоизложба под надслов „С нас те направиха първата крачка и успяха” за представяне на ОП РЧР;
- ✓ Форум, организиран от Еврочайлд и представители на Европейска експертна група, в който взеха участие МТСП, ДАЗД и 40 неправителствени организации. Участниците във форума коментираха политиката по деинституционализация и обсъдиха проект на наръчник с инструментариум за използване на структурните фондове за преход от институционална към базирана в общността грижа;

- ✓ Втора „Борса на проекти и идеи“. Събитието бе организирано от Фондация „Лале“. От СНЦ „Еквилибриум“ взеха участие двама представители и сключиха 3 „сделки“ – обмен на общи идеи с представители на бизнеса;
- ✓ Кръгла маса на тема: „Заедно за по-добро бъдеще на децата“, организирана от Областна администрация – Русе по въпроси, свързани с процеса по деинституционализация и реализирането на проектите „И аз имам семейство“, „Детство за всички“ и „ПОСОКА: семейство“;
- ✓ Работна среща на тема: „Алтернативи в общността“, организирана от Мотивейшън – Румъния и Фронтлайн. Целта на събитието бе да се изработи план за действие за развиване на мрежа за подкрепа в общността за децата и младежите с увреждания от Русе;
- ✓ Конференция на тема „Ролята на семейството в процеса на деинституционализация“, организирана от фондация „ЛУМОС“ в гр.София. Презентацията на представителя на КСУДС предизвика голям интерес и имаше силен отзвук;
- ✓ Председателят на УС на СНЦ „Еквилибриум“ и ръководител програма в КСУДС – Русе присъства на благотворителен Коледен и Новогодишен бал, организиран от Lion’s клубовете в гр.Русе под мотото „Ние служим“. Идеята на събитието е да се съберат средства за изграждане на площадка за приключенски игри и учене чрез преживяване в двора на КСУДС – Русе;
- ✓ Дейвид Бисет – председател на СНЦ „Еквилибриум“ и програмен ръководител на КСУДС – Русе взе участие в международна среща за неправителствени организации, която се проведе в Буцени, Румъния. Срещата е иницирана от World Vision и в нея се включиха участници от Молдова, Армения, Ливан, Кипър, Италия, Албания, Косово, Сърбия и др. Инициативата бе насочена към насърчаване на междуправителственото взаимодействие на страните от Черноморието по въпроси свързани с правата на децата;
- ✓ Национална конференция на тема „Деинституционализацията – митове, реалност и перспективи“, организирана от „Надежда и домове за децата – България“. СНЦ „Еквилибриум“ партнира на британската организация „Надежда и домове за децата“ в изпълнението на проект „Стратегическа деинституционализация и реформиране на грижата за деца от 0 до 3 години“, който подкрепя и надгражда проект „ПОСОКА: семейство“ на Министерство на здравеопазването“;
- ✓ Работна среща на тема „Предизвикателства и възможни решения в работата на ЦНСТ“, организирана от фондация „ЛУМОС“ и проведена в гр.София.

РАЗВИТИЕ НА УСЛУГИТЕ В КСУДС – РУСЕ

След пилотирането на семейно-ориентирания модел на работа с деца с увреждания и проблеми в развитието и техните семейства от обучения в Карин дом екип, го интегрирахме към традиционната услуга **„Подпомагане на деца със специални потребности и техните семейства“**: Екипът е подготвен да предоставя услуги на деца с проблеми в развитието от най-ранна възраст, когато резултатите от оказаната подкрепа биха били най-постижими – **програма „Ранна интервенция“**. Ползва се методика за оценка на Карин дом и планирането на дейности гравитира около заявените от семейството потребности, за да бъде подкрепено да предоставя най-добрата грижа, на която е способно, в рамките на ресурсите, с които разполага. Програмата е подходяща за самозаявени клиенти.

Във връзка с проектите за развитие на услугата „Приемна грижа“ (проект „И аз имам семейство“ на Агенция за социално подпомагане, проект „Програма PRIDE“ на Сдружение за

педагогическа и социална помощ за деца ФИЦЕ – България), в които СНЦ „Еквилибриум“ има участие на местно ниво, беше преразгледани и актуализирана услугата „Приемна грижа“.

Във връзка с активните процеси по деинституционализация бяха преразгледани услугите **„Оценка на родителския капацитет за посрещане на потребностите на детето“, „Подготовка за реинтеграцията на дете, при което съществува възможност за връщане в семейството“ и „Подкрепа след реинтеграция на дете в семейна среда“**. Анализът от предоставянето на тези услуги през 2011 г. показва, че се е работило по 24 направления за оценка на родителския капацитет (обикновено снимка на състоянието на семейството малко преди изтичане на 6-месечния срок за настаняване в специализирана институция), след което Комплексът е изключен от решенията за детето и последващи действия и дори няма информация дали детето остава в институцията или е реинтегрирано/ настанено при близки и роднини. По този начин се губи връзката между оценката и стъпките след нея - подготовка на родителите/ детето и интензивна следреинтеграционна подкрепа, за да е успешно и устойчиво и завръщането на детето у дома. Появи се и въпроса кой носи отговорност за неуспеха на реинтеграцията при тази ситуация. През 2011 г. има само 1 направление за реинтеграция и 2 – за подготовка на две сестри за реинтеграция от разширено в биологично семейство. Няма нито едно направление за подкрепа след реинтеграция на дете в семейна среда.

Тези резултати за 2011 г. ни накараха да изготвим становище до МТСП/ АСП за необходимостта от преразглеждане и актуализиране на НАРЕДБА за условията и реда за осъществяване на мерки за предотвратяване изоставянето на деца и настаняването им в институции, както и за тяхната реинтеграция. Наредбата е от 2003 г., когато няма доставчици на социални услуги с мандат за участие в реинтеграцията на деца като ЦОП. В Наредбата има текстове и термини, които предполагат противоречиво тълкуване, не са актуални и водят до различия в практиката на органите по закрила на детето и доставчиците на социални услуги, особено що се отнася до етапа след връщане на детето в семейството му. Практиката показва, че най-сериозната работа с биологичното семейство и детето, както и необходимостта от оказване на подкрепа започва след фактическото връщане на детето в семейната среда. Всички работещи в системата на закрила на детето ще се съгласят, че оценката на родителския капацитет в повечето случаи се извършва при условия, когато детето пребивава в специализирана институция и е трудно да се обследва обективно взаимодействието между детето и членовете на биологичното семейство в домашна среда. Друг проблем е, че няма нормативно изискване за период на адаптация и/ или напасване преди административната заповед за прекратяване на настаняването извън семейството. Дори най-краткият период на институционализация води до отчуждаване, емоционални и поведенчески проблеми при детето, и родителите, колкото и да бъдат подготвени, преминават през изпитанието да се справят с това в ежедневието след завръщането на детето. Точно тогава те трябва да бъдат максимално подкрепени.

В края на 2012 г. беше изготвено указателно писмо от АСП, насърчаващо сътрудничеството на ОЗД с доставчиците на услуги при оценката, подготовката и след завръщането на детето в семейството.

В предвид гореизложеното в началото на 2012 г. обединихме трите услуги в една **„Деинституционализация на дете, при което съществува възможност за връщане в биологичното семейство или в семейството на близки и роднини“**, която обхваща процеса в неговата цялост: Оценка на детето и семейството; Подкрепа на семейството в подготвителния период (консултативна и терапевтична работа за повишаване на родителски умения, придружаване, застъпничество пред други институции и при необходимост материална и практическа помощ); Организиране и наблюдение на срещите дете - семейство в различни среди

(институция, Комплекс, домашно гостуване); Дейности след връщане на детето в семейната среда:

- Превенция на риск от negliжиране или експлоатация;
- Подкрепа на родителите за справяне с поведенческа и емоционална симптоматика, породена от престоя на детето извън семейна среда;
- Подкрепа на детето в процеса на адаптацията му;
- Консултиране по социални, правни въпроси, свързани с отглеждането и възпитанието на детето, практически съвети за организиране на ежедневни дейности (дневен ритъм, бюджетиране);
- Проследяване на полагащите грижи и помощ за осигуряване на достъп до обществени ресурси, здравеопазване, образование, социално включване, заетост, социално подпомагане, семейно планиране, юридически въпроси и др.;
- Подкрепа за справяне с кризи във взаимоотношенията или предизвикани от нови обстоятелства в живота на семейството, за изграждане на резиланс и устойчиви житейски стратегии;

Този нов, холистичен и по-активен подход при извеждането на деца от институции ние наричаме „активна подкрепа на семейството“ и той даде чудесни резултати през 2012 г. Работи се по 29 направления от така формулираната услуга:

- 1 дете остава в кризисен център в Южна България;
- За 3 деца в родствена връзка продължава да се търси приемно семейство;
- При други 3 деца в родствена връзка продължава работата по реинтеграция;
- 1 дете е осиновено след изчерпване на възможността за реинтеграция;
- 3 деца в родствена връзка са изведени в близка до семейната среда до приключване на процедурата по осиновяване;
- 12 са реинтегрирани в биологичното семейство (при някои извеждането е 2013);
- 6 са изведени при близки и роднини (при някои извеждането е 2013).

РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРЕДОСТАВЯНЕТО НА УСЛУГИ В КСУДС – РУСЕ

Общ брой на потребителите, които са ползвали социални услуги в Комплекса за социални услуги за деца и семейства - Русе през годината са **287** (със сключен договор за ползване на услуга или за включване в групова работа). **От тях:**

- **ЦОП – 256 потребители (225 деца, роднини или близки, кандидат-осиновители, кандидат – приемни родители, действащи приемни родители, бременни и 31 участвали в групова работа повече от три пъти деца и възрастни);**

- **ЦРДУ – 22 основни потребители (деца);**

- **ЦНСТ – 9 основни потребители (7 деца и 2 лица);**

Съгласно методиката за предоставяне на социални услуги в КСУДС на СНЦ „Еквилибриум“, по всички случаи на деца задължително се работи с техните родители, членове на разширеното семейство, близки, осиновители, приемни родители, учители, ОПЛ и др.

Брой семейства получили подкрепа и ползвали услугите в Комплекса :

441 семейства – (256 случая, 23 участници в родителски групи, 29 деца, участници в групова работа за деца/занимания по интереси, 21 еднократни индивидуални консултации на деца или родители, 57 рискови родилки, консултирани в Родилно отделение, 51 жени от рискови и маргинализирани общности, с които е работено „на терен“ с цел обучение и информиране по въпроси свързани с женското и детското здраве, семейното планиране, превенция на рисковете, водещи до институционализация на деца).

Наименование на услугата:	<i>Център за настаняване от семеен тип – 1</i>
Точен адрес на предоставяната услуга: <i>(област, град/село, ул. №)</i>	<i>Област Русенска Община Русе гр. Русе, 7006 ул. Неофит Рилски № 66</i>
Телефон /E- mail:	<i>082 813 383 / моб. 0884 716 545</i>
Лице за контакт:	<i>Надежда Петрова – ръководител звено ЦНСТ</i>
Капацитет на услугата:	<i>8 потребители</i>
Целеви групи:	<i>Деца и младежи с множество увреждания</i>
Общ брой деца, ползвали услугата през 2012: <i>От тях:</i>	<i>7</i>
<i>- брой деца, ползвали услугата с направление/заповед от ДСП или съдебно решение:</i>	<i>7</i>
<i>- брой деца, ползвали услугата без съдействието на ДСП/ОЗД:</i>	<i>0</i>
Общ брой родители /настойници, ползвали услугата през 2012г.: <i>От тях:</i>	<i>0</i>
<i>- брой родители /настойници, ползвали услугата с направление от ДСП:</i>	<i>0</i>
<i>- брой родители /настойници, ползвали услугата със заповед от ДСП:</i>	<i>0</i>
<i>- брой родители /настойници, ползвали услугата без съдействието на ДСП/ОЗД:</i>	<i>0</i>
Общ брой потребители на услугата / всички клиенти през годината :	<i>9 /7 деца и 2 лица/</i>

Общ брой случаи, по които е работено през годината: <i>От тях:</i>	9
- брой затворени/ приключени случаи през 2012 г. поради изтичане на срока за работа с клиента:	1 /1 младеж бе преместен в ЦНСТ за лица/
- затворени/ приключени случаи през 2012 г. поради отказ на клиента да сътрудничи:	0
- брой затворени/ приключени случаи през 2012 г. с положителен ефект: <i>От тях:</i>	0
- работата е довела до отпадане на риска	0
- работата е довела до промяна в мярката за закрила, по-благоприятна за детето	0
- друго / моля, опишете/	
Услугата се предоставя: (един верен отговор)	а) самостоятелно от доставчика; б) в партньорство с общината; ☒ в) в партньорство с друга НПО; г) друго.....
Финансиране на услугата:	☒ делегирана от държавата дейност; б) общински средства; в) собствени средства на организацията; г) проект; ☒ дарения; /фондонабиращи акции/ ☒ друго: помощи по ЗИХУ
Извършвана ли е през 2012 г. промяна в екипа на услугата:	☒ да /посочете при кои длъжности и опишете причините/: 1. Медицинска сестра - заболя от нелечимо заболяване и в следствие почина; 2. Ерготерапевт /половин щат ЦНСТ и половин щат

	ЦОП/ – напусна по свое желание; б) не
Услугата има ли утвърден за 2012 г. план за обучение на персонала:	а) ☒ да /посочете кога е утвърден плана и от кого/: План за обучение на персонала в КСУДС – Русе бе изготвен след атестацията на служителите в началото на 2012г. Утвърден е от ръководител пограма на КСУДС и председател на СНЦ „Еквилибриум” – Дейвид Бисет. б) не /посочете причините
Провеждани ли са през 2012 г. обучения за персонала, пряко извършващ услугата:	а) ☒ да /посочете колко бр. 1. Вътрешни /поддържащи/ - 6 бр. 2. Външни – 7 бр б) не /посочете причините
Провеждани ли са външни супервизии на екипа на услугата.	а) ☒ да – посочете броя на проведените супервизии /индивидуални и групови/ и броя на обхванатите специалисти/: Проведени са общо три супервизии от експерти на Сдружение “Дете и пространство” в) не - причини
Извършвана ли е проверка на услугата от служители на ДАЗД през отчетния период	а) да /посочете по какъв повод ☒ не

„Център за настаняване от семеен тип” (ЦНСТ) е социална услуга от резидентен тип, която се предоставя в общността (чл.36, ал.2, т.7 от Правилника за прилагане на закона за социално подпомагане) и представлява „комплекс от социални услуги, които се предоставят в среда, близка до семейната, за ограничен брой деца – не повече от 15.” (§1, ал.1, т.26 от Допълнителните разпоредби на същия Правилник). Основната цел на социалните услуги, предоставяни в Центъра за настаняване от семеен тип е осигуряването на квалифицирана грижа за деца, от малък екип, в среда, близка до семейната, осигуряване на индивидуална грижа и внимание. При установена възможност екипа е подготвен за интензивна социална работа за реинтеграция в биологичното или разширено семейство или настаняване в приемно семейство или семейство на осиновители с цел предотвратяване на тяхната трайна институционализация.

Основни дейности

- Задоволяване ежедневните потребности на децата и постоянна грижа;
- Задоволяване здравните потребности на децата;
- Психологическа подкрепа;

- Възпитателни дейности;
- Обучителни дейности;
- Терапевтични дейности;
- Медицинска рехабилитация;
- Социална интеграция и социално включване.

Основен принцип при отглеждането на децата в ЦНСТ е индивидуалната грижа и внимание, които дават възможност на децата да изграждат привързаности, комплексния подход в индивидуалната и груповата работа, отчитане и вземане под внимание на особеностите на всяко от децата.

С децата и младежите в ЦНСТ се работи по индивидуална програма за развитие на техните ресурси.

Използваме всички възможности за социалното включване на потребителите и интегрирано образование. Три от децата посещават ОУ „Ангел Кънчев” с ресурсно подпомагане, а останалите три са на индивидуална форма на обучение към Помощно училище „Петър Берон”, като през учебната 2011/2012г. се обучаваха от специален педагог, който посещаваше ЦНСТ, а от учебната 2012/2013г. посещават ежедневно учебните часове в Помощното училище.

През първите месеци (януари-април) 2012г. деца и един младеж от ЦНСТ продължиха да посещават терапевтични сеанси по Хипотерапия в Клуба по конен спорт – БТБ. Те изградиха приятелски взаимоотношения с ръководството и треньорите на клуба и с много желание и радост се включваха в техните дейности.

По-голямата част от кинезитерапевтичните процедури на децата през 2012г. бяха изнесени в игровата зала на КСУДС с цел промяна на средата и осъществяване на повече контакти с други деца и възрастни. Към екипа на ЦНСТ се присъедини и щатен ерготерапевт, който изготви индивидуални програми за всяко едно дете и интензивно и системно работи с тях.

През лятото на 2012 г. всички деца и младежи от ЦНСТ двукратно пребиваваха на летен отдых и балнеолечение в гр. Трявна.

За пълнолетният младеж в ЦНСТ бе изготвена и осъществена интензивна програма, които да спомогне за неговата социална интеграция. През цялата година той посещава трудотерапия в Дневен стационар към ЦПЗ – Русе, където има възможност да общува с хора, които имат по-близко до неговото развитие и да усвоява трудови навици. Бяха насърчавани се контактите му с приятели, близки и семейството му. С подкрепата на членове на екипа момчето гостува на родителите си в с.Сребърна, обл.Силистра. Редовно след посещението си той разговаря по телефона с тях. В края на м.декември 2012г. младежът бе преместен в подходяща за него резидентна услуга за възрастни - ЦНСТ в гр.Две Могили.

Пет от децата, настанени в ЦНСТ, са вписани в международния регистър за осиновяване, но към момента няма проявен интерес от кандидат-осиновиители.

Проведените през 2012 г. обучения на персонала на ЦНСТ:

Обучения за екипа от външни организации:

- Обучение на британската организация „Надежда и домове за децата” - Великобритания на тема „Теория и практика на социалната работа по случаи. Управление на социални услуги”.

Обучители бяха дългогодишни експерти в сферата на закрила на децата и социалните услуги във Великобритания - Даяна Вайц и Фран Хауърд.

- Обучение на тема „Интензивно общуване”, проведено в ДМСГД – Русе от консултанти на Фондация „ЛУМОС”;
- Обучение по драматерапия на британската организация „Фронтлайн” съвместно с Пол Бамлет - директор на „Актабилити” – театрална организация, която е специализирана в предоставянето на възможност на хора с обучителни затруднения да участват в различни изкуства;
- Обучителен курс по „Сензорна интеграция в образователна среда”, организиран от Русенски университет и Асоциацията по ерготерапия. Водещ на обучението бе д-р Илейн Стръдърс – водещ антрополог и ерготерапевт в САЩ;
- Обучение на тема: „Въведение в управлението”. предоставено от Образователен център „Трейс / ФИЦЕ – България - за ръководител ЦНСТ;
- Обучение „Обучение за обучители”, организирано от Център за развитие на човешките ресурси и регионални инициативи към МТСП - за ръководител ЦНСТ.

Вътрешни поддържащи обучения на екипа:

- „Мотивационно обучение”, водещ Г.Бисет – консултант на „Надежда и домове за децата”, Великобритания;
- Обучение с цел повишаване на професионалните умения и знания на тема „Работа с деца с разстройства от аутистичния спектър” - Дейвид Бисет – ръководител програма КСУДС – Русе;
- Обучение по темите „Ефективни срещи. Ефективни екипи. Ефективна комуникация.” - Дейвид Бисет – ръководител програма, КСУДС – Русе;
- „Противопожарна охрана и безопасни условия на труд” - организира и проведе експерт на „Елина – 97 ЕООД”.

Външни супервизии на екипа на услугата ЦНСТ:

Съгласно Наредбата за критерии и стандарти за социални услуги за деца, е осигурена ежемесечна и извънредна - при възникнал проблем или заявка от член на персонала, супервизия на персонала, стажанти, доброволци и наставници. Тя се извършва от експерт, който не е член на екипа по предоставяне на услугата. Персоналът е запознат с възможностите и реда за получаване на професионална подкрепа и консултиране през периодите между планираната супервизия. Брой проведени супервизии – *виж таблицата*.

Проблеми, свързани с предоставянето на услугата:

Финансовия стандарт на услугата не е достатъчен - потребителите са деца и лица с множество тежки увреждания и психотични поведенчески прояви (резултат на дългата институционализация и неадекватни грижи в ДДМУИ с.Могилино), което налага прегледи и лечение в клиники извън областта, закупуване на консумативи, интензивни и специални грижи (предвид това, че децата от една страна са със специфични поведенчески и здравословни проблеми, от друга се развиват интензивно физически, а някой и интелектуално, стават много по-активни с всеки изминал ден), изискващи включването на по-голям брой персонал,

индивидуално придружаване до образователни и други социални услуги, придружаване по време на хоспитализации и др.

Липсват подходящи услуги от резидентен тип за лица с подобен здравословен статус, към която да се насочат децата, настанени в Центъра за настаняване от семеен тип, след като навършат пълнолетие. Липсват и подходящи дневни услуги за лица.

Наименование на услугата:	<i>Център за работа с деца на улицата</i>
Точен адрес на предоставяната услуга: <i>(област, град/село, ул. №)</i>	<i>Област Русенска Община Русе гр. Русе, 7006 бул. Липник № 14</i>
Телефон /E- mail:	<i>082 813 380 - централа; 082 813 383- ръководител e - mail: ksuds@eq-bg.com</i>
Лице за контакт:	<i>Стефка Петева – ръководител звено ЦРДУ</i>
Капацитет на услугата:	<i>15 потребители</i>
Целеви групи:	<i>Ползватели на услуги и грижи в ЦРДУ са: Деца, идентифицирани като неглижирани и деца, за които е установена липса на достатъчно родителска или друга заместваща я грижа и контрол. Това са тези, които: - пребивават на улицата епизодично или на различни периоди; - оставяни сами от родителите, без надзор от възрастни; - отпаднали от системата на образование; - с отклоняващо поведение – бягства от вкъщи, бягства от училище, противообществени прояви, извършители на престъпления и др.</i>
Общ брой деца, ползвали услугата през 2012: От тях:	<i>22</i>
- брой деца, ползвали услугата с направление/заповед от ДСП или съдебно решение:	<i>19</i>
- брой деца, ползвали услугата без съдействието на ДСП/ОЗД:	<i>3 – насочени от Областна пробационна служба на основание споразумение/договор</i>

Общ брой родители /настойници, ползвали услугата през 2012г.: <i>От тях:</i>	22
- брой родители /настойници, ползвали услугата с направление от ДСП:	19
- брой родители /настойници, ползвали услугата със заповед от ДСП:	0
- брой родители /настойници, ползвали услугата без съдействието на ДСП/ОЗД:	3
Общ брой потребители на услугата / всички клиенти през годината :	44 /22 деца и 22 родители/
Общ брой случаи, по които е работено през годината: <i>От тях:</i>	22
- брой затворени/ приключени случаи през 2012 г. поради изтичане на срока за работа с клиента:	3
- затворени/ приключени случаи през 2012 г. поради отказ на клиента да сътрудничи:	2
- брой затворени/ приключени случаи през 2012 г. с положителен ефект: <i>От тях:</i>	9
- работата е довела до отпадане на риска	9
- работата е довела до промяна в мярката за закрила, по-благоприятна за детето	0
- друго	
Услугата се предоставя:	а) самостоятелно от доставчика; б) <u>в партньорство с общината;</u> ☒ в) <u>в партньорство с друга НПО;</u> г) друго.....

Финансиране на услугата:	☐ а) <u>делегирана от държавата дейност;</u> б) общински средства; в) собствени средства на организацията; г) проект; ☐ д) <u>дарения; /фондонабиращи акции/</u> е) друго:
Извършвана ли е през 2012 г. промяна в екипа на услугата:	☐ а) <u>да /посочете при кои длъжности и опишете причините/:</u> 1. Координатор учебни дейности - напусна по свое желание; 2. Към екипа се включи още един социален работник /отсъствал поради отпуск по майчинство/ б) не
Услугата има ли утвърден за 2012 г. план за обучение на персонала:	☐ а) <u>да /посочете кога е утвърден плана и от кого/:</u> План за обучение на персонала в КСУДС – Русе бе изготвен след атестацията на служителите в началото на 2012г. Утвърден е от ръководител програма на КСУДС и председател на СНЦ „Еквилибриум” – Дейвид Бисет. б) не /посочете причините
Провеждани ли са през 2012 г. обучения за персонала, пряко извършващ услугата:	а) ☐ да /посочете колко бр./ 1. Вътрешни /въвеждащи и поддържащи/ - 8 бр. 2. Външни – 5 3. Обмяна на опит – посещение на КСУДС- Пловдив и 2 ЦСРИ към ИГА – Пазарджик. б) не /посочете причините
Провеждани ли са външни супервизии на екипа на услугата.	а) ☐ да – посочете броя на проведените супервизии /индивидуални и групови/ и броя на обхванатите специалисти/: Проведени са две супервизии /индивидуални и групови/ на целия екип на услугата от Веселина Босилкова - Мелтева - д.п.н, преподавател в НБУ, РУ и др. в) не - причини
Извършвана ли е проверка на услугата от служители на ДАЗД през	а) да /посочете по какъв повод

отчетния период	б) не
-----------------	-------

Услугите в ЦРДУ се предоставят в четири основни направления:

- Дневна грижа (почасово, след училище) за задоволяване базисните потребности - услуга, насочена към деца в риск от negliжиране и социална занемареност, чрез осигуряване на условия за равен достъп до здравни, социални, образователни услуги.
- Дневна грижа (почасово, след училище) за деца, застрашени от отпадане от училище и попадане на улицата” - услуга за превенция на отпадането от училище чрез интензивна педагогическа/ учебно-възпитателна подкрепа за деца, при които има риск да отпаднат от образователната система и да попаднат на улицата.
- Социална и образователна рехабилитация за деца, трайно отпаднали от училище и социално маргинализирани групи или от семейства с нисък социален статус – услугата цели придобиване на знания, умения и навици, необходими за успешна социална и образователна интеграция за деца, чийто потребности са силно negliжирани, трайно отпаднали от образователната система и социално маргинализирани.
- Работа с непълнолетни лица, осъдени на пробация – услуга осигурява възможност за включване на детето в групови занимания, индивидуално социално и психологическо консултиране, посредничество за решаване на проблеми, свързани с различни институции, работа със семейството и значимия за детето кръг.

Дейностите, според индивидуален план за предоставяне на услугата, изготвен за всяко дете-клиент след цялостно оценяване на потребностите най-общо включват:

- ✓ Осигуряване на базовите потребности на детето – хранене, облекло и обувки според сезона, санитарно – хигиенни услуги;
- ✓ Осигуряване на здравна помощ и подкрепа, съдействие за достъп до здравната мрежа; съдействие на семейството за осигуряване на лекарства, медицински изследвания;
- ✓ Психологическа подкрепа на децата и техните семейства, кризисна интервенция;
- ✓ Училищна подкрепа – ограмотяване, подготовка за училище, алтернативни обучителни програми, работа за преодоляване на образователни дефицити;
- ✓ Организиране на свободното време и създаване на условия за индивидуална изява - творчество, изкуство, спортни дейности, социални дейности, насочени към социална интеграция;
- ✓ Групови занимания;
- ✓ Мобилна социална работа;
- ✓ Социална работа за възстановяване и укрепване на връзките между децата и техните семейства;
- ✓ Работа с родителите и членовете от разширеното семейство за повишаване на капацитета им да полагат грижи и да възпитават детето;
- ✓ Съдействие на родителите при издаване на документи за самоличност, за записване на децата на училище; съдействие при контакт с институции;

През 2012г. основни акценти в работата с децата – клиенти на ЦРДУ бяха и продължават да бъдат:

- Индивидуализиран подход към всяко дете, което означава, че по време на и след изготвянето на индивидуалната оценка на детските нужди и потребности се вземат под внимание личностовите особености, способности, силни страни, за да могат те да бъдат развивани и насърчавани по подходящ начин.
- Прилагане на комплексен подход в работата с децата – ежедневни занимания на открито, спортни дейности и игри, занимания по интереси, ежодневни екскурзии и посещение на природни, исторически забележителности, също така и различни увеселителни комплекси, които дават възможност на децата да се запознаят с заобикалящия ги свят по нестандартен начин, да се подобрява и тяхната комуникативност и поведение.
- 11 деца от ЦРДУ бяха включени в терапевтични сесии по Хипотерапия с цел подобряване на поведението и усвояване на нови умения чрез конна езда.
- Организиранни в КСУДС клубове по интереси дадоха възможност на всички деца, ползващи услуги в ЦРДУ да се включат в над десет вида занимания, осмислящи свободното им време.
- Деца клиенти на ЦРДУ участваха в приключенски летен лагер в местността Мадара край Шумен.

Проведените през 2012 г. обучения на персонала на ЦРДУ:

Вътрешни въвеждащи и поддържащи обучения:

- Проведени са 3 въвеждащи обучения по 5 модула всяко (само за новопостъпили служители);
- Обучение с цел повишаване на професионалните умения и знания на тема: „Работа с деца с разстройства от аутистичния спектър” - Дейвид Бисет – ръководител програма КСУДС – Русе;
- Обучение по темите: „Ефективни срещи. Ефективни екипи. Ефективна комуникация.” - Дейвид Бисет – ръководител програма, КСУДС – Русе;
- „Противопожарна охрана и безопасни условия на труд” - организира и проведе експерт на „Елина – 97 ЕООД”;
- Алтернативни методи за работа с деца – психодрама, аромотерапия, природотерапия, куклотерапия, цветотерапия и др.;
- Цикъл от обучителни модули за персонала на КСУДС, проведени от обучители на СНЦ „Еквилибриум” и КОО на тема: „Презентационни умения. Обучение за обучители”.

Обучения от външни организации:

- Обучение на британската организация „Надежда и домове за децата” - Великобритания на тема „Теория и практика на социалната работа по случаи. Управление на социални услуги”. Обучители бяха дългогодишни експерти в сферата на закрила на децата и социалните услуги във Великобритания - Даяна Вайц и Фран Хауърд.
- Обучение за специалисти, работещи с деца и детски групи на тема „Интерактивни методи на обучение, организиране и провеждане на лагери”, което бе организирано от Корпуса на мира и проведено в гр.Велико Търново;

- Обучителен курс по „Сензорна интеграция в образователна среда”, организиран от Русенски университет и Асоциацията по ерготерапия. Водещ на обучението бе д-р Илейн Стръдърс – водещ антрополог и ерготерапевт в САЩ;
- Обучение на тема: „Въведение в управлението”, предоставено от Образователен център „Трейс / ФИЦЕ – България - за ръководител ЦРДУ;
- Обучение „Обучение за обучители”, организирано от Център за развитие на човешките ресурси и регионални инициативи към МТСП- за ръководител ЦРДУ;
- Обмяна на опит с екипите на КСУДС – Пловдив (ЦРДУ и ЦОП), администриран от Община Русе и два ЦСРИ и едно Наблюдавано жилище, администрирани от Фонд за превенция на престъпността ИГА – Пловдив.

Супервизии на екипа на услугата ЦРДУ:

Съгласно Наредбата за критерии и стандарти за социални услуги за деца, е осигурена ежемесечна и извънредна - при възникнал проблем или заявка от член на персонала. Тя се извършва от експерт, който не е член на екипа по предоставяне на услугата. Персоналът е запознат с възможностите и реда за получаване на професионална подкрепа и консултиране през периодите между планираната супервизия. Вътрешни групови супервизии на екипа се провеждат веднъж ежемесечно от психолог, който работи в някоя от другите две услуги в КСУДС – ЦОП или ЦНСТ. Брой проведени външни супервизии – *виж таблицата.*

Проблеми, свързани с предоставянето на услугата.

Необходимо е актуализиране на социалната услуга: Център за работа с деца на улицата. Считаме, че е наложително да се разширят смислово целевите групи с оглед обхващането на деца, с които да се работи по първична и вторична превенция на negliжиране от страна на грижещите се, отпадане от образователната система и попадането им на улицата. Предлагаме промяна на методиката, както и наименованието на услугата Център за работа с деца на улицата (ЦРДУ) в „Център за превантивна работа с деца (ЦПРД)”, и съответно включване на ЦПРД в списъка на социалните услуги, които се предоставят в общността (чл.36, ал.2 на ППЗСП).”

Съгласно Методика за управление на случай на дете в риск от ОЗД, Дирекция „Социално подпомагане” (ДСП) може да издава направления за ползване на социална услуга без непременно детето да става обект на закрила и да влиза в системата, т.е. без да се отваря случай в ОЗД. Достатъчно е при проучването и оценката на сигнала да са налице индикации на състояние и поведение, което може да доведе детето до попадане в категорията „дете в риск”, ако не получи подкрепа навреме. Считаме, че така могат да бъдат обхванати своевременно деца, при които съществува риск от отпадане от училище или затвърждаване на проблемно поведение поради, недостатъчен родителски контрол и/ или умения за родителстване.

Наименование на услугата:	Център за обществена подкрепа
Точен адрес на предоставяната услуга: <i>(област, град/село, ул. №)</i>	Област Русенска Община Русе гр. Русе, 7006

	<i>ул. Липник № 14</i>
Телефон /E- mail:	<i>082 813 380 - централа; 082 813 383- ръководител e - mail: ksuds@eq-bg.com</i>
Лице за контакт:	<i>Светла Межри – ръководител звено ЦОП</i>
Капацитет на услугата:	<i>105 потребители</i>
Целеви групи:	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Деца, в риск от изоставяне /включително и на ниво Родилен дом/;</i> - <i>Деца, жертва на насилие /физическо, психическо, сексуално или пренебрегване/;</i> - <i>Деца, които имат проблемно поведение и/или ниски резултати в училище, при които има риск от отпадане от образователната система;</i> - <i>Деца и младежи отпаднали от образователната система, с недобро образование и професионална ориентация, застрашени от социална маргинализация;</i> - <i>Деца, извършили противообществени прояви;</i> - <i>Деца, на които им предстои настаняване в приемно семейство или осиновени;</i> - <i>Деца, на които им предстои напускане на специализирана институция и завръщане в биологичното или разширеното семейство;</i> - <i>Деца и младежи, на които им предстои подготовка за самостоятелен живот извън институцията, в която живеят;</i> - <i>Деца със специални потребности;</i> - <i>Деца от семейства в криза /влошени взаимоотношения, раздяла, развод и др/;</i> - <i>Родители, роднини и близки на гореспоменатите категории деца;</i> - <i>Бременни в риск да изоставят детето си след раждането;</i> - <i>Кандидат - приемни родители;</i> - <i>Кандидат - осиновители;</i> - <i>Приемни родители;</i> - <i>Осиновители.</i>
Общ брой деца, ползвали услугата през 2012:	<i>187</i>
От тях:	
- брой деца, ползвали услугата с направление/заповед от ДСП или съдебно решение:	<i>154</i>
- брой деца, ползвали услугата без съдействието на ДСП/ОЗД:	<i>33</i>
Общ брой родители /настойници,	<i>225 /вкл. кандидат-приемни родители, кандидат-</i>

ползвали услугата през 2012г.: <i>От тях:</i>	<i>осиновители, приемни родители, бременни/</i>
- брой родители /настойници, ползвали услугата с направление от ДСП:	186
- брой родители /настойници, ползвали услугата със заповед от ДСП:	6
- брой родители /настойници, ползвали услугата без съдействието на ДСП/ОЗД:	33
Общ брой потребители на услугата / всички клиенти през годината :	256
Общ брой случаи, по които е работено през годината: <i>От тях:</i>	225
- брой затворени/ приключени случаи през 2012 г. поради изтичане на срока за работа с клиента:	18
- затворени/ приключени случаи през 2012 г. поради отказ на клиента да сътрудничи:	4
- брой затворени/ приключени случаи през 2012 г. с положителен ефект: <i>От тях:</i>	84
- работата е довела до отпадане на риска	66
- работата е довела до промяна в мярката за закрила, по-благоприятна за детето	18
Друго	11 – промяна на адрес в друга община или област. 2 – отказ на кандидат-осиновител и кандидат-приемен родител да продължат по време на обучение и/или оценка. 7 - промяна на вида услуга в резултат на актуални потребности на детето и/или семейството

<p>Услугата се предоставя:</p>	<p>а) <i>самостоятелно от доставчика;</i></p> <p>б) <i>в партньорство с общината;</i></p> <p>☒ в) <i>в партньорство с друга НПО;</i></p> <p>г) <i>друго.....</i></p>
<p>Финансиране на услугата:</p>	<p>☒ а) <i>делегирана от държавата дейност;</i></p> <p>б) <i>общински средства;</i></p> <p>в) <i>собствени средства на организацията;</i></p> <p>г) <i>проект;</i></p> <p>☐ д) <i>дарения; /фондонабиращи акции/</i></p> <p>е) <i>друго:</i></p>
<p>Извършвана ли е през 2012 г. промяна в екипа на услугата:</p> <p><i>(моля, подчертайте верния отговор и пояснете)</i></p>	<p>☒ а) <i>да /посочете при кои длъжности и опишете причините/:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Медицинска сестра - напусна по собствено желание;</i> 2. <i>Ерготерапевт /половин щат в ЦНСТ и половин щат в ЦОП/ – напусна по собствено желание;</i> 3. <i>Психолог - напусна по собствено желание;</i> 4. <i>Социален работник премина на длъжност психолог;</i> 5. <i>Назначен нов социален работник;</i> 6. <i>Мениджър комуникации и събития премина от цял на половин щат;</i> <p>б) <i>не</i></p>
<p>Услугата има ли утвърден за 2012 г. план за обучение на персонала:</p>	<p>а) ☒ <i>/посочете кога е утвърден плана и от кого/:</i></p> <p><i>План за обучение на персонала в КСУДС – Русе бе изготвен след атестацията на служителите в началото на 2012г. Утвърден е от ръководител програма на КСУДС и председател на СНЦ „Еквилибрум” – Дейвид Бисет.</i></p> <p>б) <i>не /посочете причините</i></p>
<p>Провеждани ли са през 2012 г. обучения за персонала, пряко извършващ услугата:</p>	<p>а) ☒ <i>/посочете колко бр./</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Вътрешни /въвеждащи и поддържащи/ - 8 бр.</i> 2. <i>Външни – 6 бр.</i> 3. <i>Обмяна на опит – с ЦОП – Поморие, с ЦОП – Силистра,</i>

	с ЦОП - Търговище. б) не /посочете причините
Провеждани ли са външни супервизии на екипа на услугата.	а) ☒ да – посочете броя на <u>проведените супервизии /индивидуални и групови/ и броя на обхванатите специалисти/:</u> Проведени са две супервизии /индивидуални и групови/ на целия екип на услугата от Веселина Босилкова - Мелтева - д.п.н, преподавател в НБУ, РУ и др. б) не - причини
Извършвана ли е проверка на услугата от служители на ДАЗД през отчетния период	а) да /посочете по какъв повод ☒ не

Съгласно Правилника за прилагане на закона за социално подпомагане /ППЗСП/, Център за обществена подкрепа /ЦОП/ е комплекс от социални услуги, свързани с превенция на изоставянето на деца, превенция на насилието и отпадане от училище, деинституционализация и реинтеграция на деца от институции, обучения в умения за самостоятелен живот и социалния интеграция на деца от институции, консултиране и подкрепа на семейства в риск, оценяване и обучение на бъдещи приемни родители и осиновители, консултиране и подкрепа на деца с противообществени прояви.

Предоставянето на социални услуги в ЦОП е в съответствие със стандартите по глава трета от Наредбата за критериите и стандартите за социални услуги за деца.

Основни цели на Центъра за обществена подкрепа:

- Осигуряване на качествени услуги за деца, бъдещи и настоящи родители и грижещи се, с цел предотвратяване на настаняването на децата в специализирани институции;
- Осигуряване на безопасна и защитена среда за стимулиране на личностното, физическо и душевно развитие на всяко дете;
- Задоволяване на основните потребности на детето и създаване на условия за неговото нормално развитие, съобразно възрастта и интересите му;
- Предотвратяване на социалната изолация на децата в риск;
- Включването на детето в различни дейности, стимулиращи заложбите и развитието му;
- Подкрепа за развиване на асертивно поведение, което да повиши самооценката и себеуважението;
- Възстановяване и/ или укрепване на взаимоотношенията и връзката между децата и техните семейства;
- Предотвратяване на отпадане от училище и прояви на отклоняващо поведение, както и подкрепа за по-добро представяне и успеваемост в училище и подобряване на общуването и включване в поддържащи приятелски мрежи;
- Развитие на алтернативна семейна грижа – осиновяване и приемна грижа.

- Ангажиране на обществото със защита правата на децата чрез сътрудничество с други НПО, местни власти и държавни институции.

Основни дейности в Центъра за обществена подкрепа:

- Индивидуална подкрепа на всеки клиент от ключов социален работник, до преодоляване на проблема
- Специализирани консултации със специалисти като социален работник, психолог, педиатър, педагог и други
- Насочване и посредничество за установяване на контакти и придружаване до институции в общността, предлагащи административни услуги или специализирана помощ
- Практическа помощ за преодоляване на проблеми в ежедневието – организация на време и ресурси
- Социална подкрепа в дома на клиента (мобилна социална работа)
- Грижи, индивидуална психологическа и социална работа и занимания по интереси през деня за деца
- Услугата „Спешен прием“ осигурява временно добро и защитено място за деца, жертви на насилие или изпаднали в криза.
- Оценка, обучение и подкрепа на кандидат - осиновители и кандидат - приемни родители;
- Услугите, предоставяни в Центъра за обществена подкрепа имат и мобилен компонент, чрез който се осигурява възможността за работа в дома на семейството. По този начин то може да бъде опознато и оценено в собствената му среда; същевременно консултирането е много по-ефективно, ако се провежда в дома, особено като се има предвид, че семействата, изпитващи затруднения в грижата за децата си, често имат нужда и от практически съвети за сравнително прости битови дейности (поддържане на хигиената на дома, организиране на всекидневната програма на детето и др.) При необходимост, екип на ЦОП може да извършва директна работа на територията на цялата община в няколко основни направления, при което:
 - ✓ Осъществява системна връзка и изграждане на доверие с регистрираните клиенти.
 - ✓ Идентифицира случаи на деца и техните семейства, които се нуждаят от подкрепа.
 - ✓ Консултира и насочва към съответните институции за оказване на закрила и помощ.
 - ✓ С цел по-добро взаимодействие с ДСП - Русе и постигане на по-голяма ефективност в съвместната работа в началото на 2012 г. бяха преразгледани направленията на предлаганите социални услуги в ЦОП. Бяха актуализирани, оптимизирани и разписани предоставяните до момента социални услуги така, че да отговарят както на актуалните потребности на потребителите така и на насочващите организации.
 - ✓ Голяма част от другите направления и програми също бяха оптимизирани.

Проблеми, свързани с предоставянето на услугата:

За подобряване на ефективността на работата по деинституционализация на грижата за деца, считаме за необходимо преразглеждане на НАРЕДБА за условията и реда за осъществяване на мерки за предотвратяване изоставянето на деца и настаняването им в институции, както и за тяхната реинтеграция, приета с ПМС № 181 от 11.08.2003 г., обн., ДВ, бр. 74 от 22.08.2003 г., в сила от 22.08.2003 г.

Посоченият по-горе нормативен документ не е актуализиран от 2003г. За този период от време се промени и разви системата на социалните услуги, както и нормативната база, свързана с тяхното предоставяне, като част от мерките за закрила на децата в риск и подкрепа на семействата им.

В Наредбата има текстове, които предполагат противоречиво тълкуване, не са актуални и водят до различия в практиката на органите по закрила на детето и доставчиците на социални услуги. Съгласно тези текстове реинтеграцията на дете приключва с прекратяване на настаняването в специализираната институция, след което се приключва и случая, което изключва ползването на социални услуги за подкрепа и наблюдение след връщането на детето в семейството (тъй като ползването на социални услуги съгл. ЗЗД е мярка за закрила, т.е случая трябва да е действащ.)

Практиката показва, че най-сериозната работа с биологичното семейство и детето, както и необходимостта от оказване на подкрепа започва след фактическото връщане на детето в семейната среда. Според нас не е коректно да се счита, че процеса на реинтеграция приключва с прекратяване на мярката за закрила „настаняване извън семейството“. Всички работещи в системата на закрила на детето ще се съгласят, че оценката на родителския капацитет в повечето случаи се извършва при условия, когато детето пребивава в специализирана институция и е трудно да се обследва обективно взаимодействието между него и членовете на биологичното му семейство в домашна среда. Друг проблем е, че няма нормативно изискване за период на адаптация и/ или напасване преди административната заповед за прекратяване на настаняването извън семейството. Дори най-краткия период на институционализация води до отчуждаване, емоционални и поведенчески проблеми при детето, и родителите, колкото и да бъдат подготвени, преминават през изпитанието да се справят с това в ежедневието след завръщането на детето. Точно тогава те трябва да бъдат максимално подкрепени.

Нашето мнение е, че след връщане на детето в биологичното семейство минималния срок за подкрепа и наблюдение трябва да бъде най-малко шест месеца и в този процес да се включват доставчиците на социални услуги. Това е особено важно при деинституционализацията на децата от 0 до 3 години, за които в някой случаи препоръчваме срока да е дори една година.

Проведени обучения на персонала на ЦОП:

Въвеждащи и поддържащи обучения:

- Проведени са 3 въвеждащи обучения по 5 модула всяко (само за новопостъпили служители);
- Обучение по темите „Ефективни срещи. Ефективни екипи. Ефективна комуникация.“ – водещ Дейвид Бисет – ръководител програма, КСУДС – Русе;
- Алтернативни методи за работа с деца – психодрама, ароматерапия, природотерапия, куклотерапия, цветотерапия и др.;
- Обучение на тема „Работа с деца с разстройства от аутистичния спектър“ - водещ Дейвид Бисет– ръководител програма, КСУДС – Русе;
- Цикъл от обучителни модули за персонала на КСУДС, проведени от обучители на СНЦ „Еквилибриум“ и КОО на тема: „Презентационни умения. Обучение за обучители“;
- „Противопожарна охрана и безопасни условия на труд“ - организира и проведе експерт на „Елина – 97 ЕООД“;

- „Мотивационно обучение”, водещ Г.Бисет – консултант на Надежда и домове за децата, Великобритания.

Обучения от външни организации:

- Обучение на британската организация „Надежда и домове за децата” - Великобритания на тема „Теория и практика на социалната работа по случаи. Управление на социални услуги”. Обучители бяха дългогодишни експерти в сферата на закрила на децата и социалните услуги във Великобритания - Даяна Вайц и Фран Хауърд;
- Обучителен курс по „Сензорна интеграция в образователна среда”, организиран от Русенски университет и Асоциацията по ерготерапия;
- Обучение на тема „Въведение в управлението”, предоставено от Образователен център „Трейс / ФИЦЕ – България;
- Обучение на ФИЦЕ – България и Американска лига за детско благосъстояние, на тема Програма PRIDE;
- Обучение в ЦСРИ „Карин дом” гр.Варна по Ранна интервенция;
- Обучителен семинар на Фондация ЛУМОС на тема: „Интензивно общуване”;
- Обучение по драматерапия на британската организация „Фронтлайн” съвместно с Пол Бамлет - директор на „Актабилити” – театрална организация, която е специализирана в предоставянето на възможност на хора с обучителни затруднения да участват в различни изкуства;
- Обучителен семинар на тема „Толерантност, уважение, разбиране и равенство”, организиран от МТСП по проект „За достоен труд и по-добър живот без дискриминация”. Лектори - експерти от УНИЦЕФ

Външни супервизии на екипа на услугата ЦОП:

Съгласно Наредбата за критерии и стандарти за социални услуги за деца, е осигурена ежемесечна и извънредна - при възникнал проблем или заявка от член на персонала. Тя се извършва от експерт, който не е член на екипа по предоставяне на услугата. Персоналът е запознат с възможностите и реда за получаване на професионална подкрепа и консултиране през периодите между планираната супервизия.

- Проведени общо четири супервизии (три индивидуални и една групова) от Веселина Босилкова Мелтева д.п.н, преподавател в НБУ, РУ и др.;
- Проведени вътрешни групови супервизии на екипа ежемесечно;

Проблеми, свързани с развитието на дейностите по услугата ЦОП:

Съгласно утвърдена Методика за управление на случай на дете в риск от ОЗД, Дирекция „Социално подпомагане” може да издава направления за ползване на социална услуга без непременно детето да става обект на закрила и да влиза в системата, т.е. без да се отваря случай в ОЗД. Достатъчно е при проучването и оценката на сигнала да са налице индикации на състояние и поведение, което може да доведе детето до попадане в категорията „дете в риск”, ако не получи подкрепа навреме. Въпреки това социалните работници от ОЗД не са склонни да прилагат възможностите, които дава горесцитираната Методика.

Мини-проект за развиване на услуга „Ранна интервенция” в КСУДС (в партньорство с Карин Дом Варна)

1. Екип, реализирал проекта

Екип „Ранна интервенция”:

1. Ръководител екип
2. Социален работник
3. Психолог
4. Педагог
5. Медицинска сестра
6. Кинезитерапевт

Услугата „Ранна интервенция” – описание

Развитието на програма „Ранна интервенция” в Комплекса за социални услуги за деца и семейства – Русе (КСУДС – Русе) даде възможност за разширяване и допълване на вече съществуващите направления услуги за превенция на изоставянето и подкрепа на деца със специални нужди и техните родители. Бе въведен един нов подход в социалната работа ориентиран към семейството. Децата и техните родители бяха включени в програмата като самозаявени клиенти (без необходимостта да бъдат оценявани и да бъдат насочвани да ползват социална услуга поради идентифициран риск). Тази нормативна възможност бе дадена с въвеждането през м.юли 2011г. на Методиката за условията и начина за предоставяне на социални услуги в Център за обществена подкрепа, която съевременно регламентира достъпа на семействата до програмата.

Въвеждането на практика, изцяло ориентирана към семейството, бе посрещната много позитивно от родителите на деца с различни дефицити в развитието. Те бяха доволни, че работата на екипа е съобразена с техните очаквания за подкрепа, както и че не е необходимо детето да е освидетелствано или диагностицирано (ТЕЛК), което е изискване на повечето действащи услуги за деца със специални нужди.

В периода на реализация на проектните дейности в програмата „Ранна интервенция” в КСУДС – Русе бяха включени общо 7 деца. За две от тях услугите бяха преустановени месец след стартирането поради семейни проблеми и промяна на местоживеенето. Към 01.03.2012г. екипът по Ранна интервенция работи по случаите на 5 деца на възраст между 2 г. и 6 г. Всички деца са с двигателни дефицити (ДЦП), две са и с интелектуални затруднения и едно с аутистични черти в поведението. Две от децата се отглеждат само от майките си. И петте семейства срещат финансови затруднения. Само една от майките работи, останалите – не, тъй като се налага да се грижат за децата.

Общият брой към 01.03.2012г. на проведените консултации по случаите – 29, домашните посещения – 63, терапевтичните сесии – 77.

За профилактика на вродените увреждания и гарантиране на правилното развитие на децата от първостепенна важност е дейностите за превенция на риска да стартират още по време на бременността и периода непосредствено след раждането. Това наше схващане

доведе до обединяване и разширяване на работата с рискови групи по първична превенция и работата по ранна интервенция на дефицити в развитието на децата. Считаме за изключително важна работата на ниво Родилен дом, работата в детските градини в града с цел ранно идентифициране на обучителни затруднения, групите за родители, работата „на терен” с жени от маргинализирани общности през 2011г.

Екипът по ранна интервенция и семейно планиране привлече и обучи 4 медиатори от ромската общност, проведе 7 информационно-превантивни срещи с жени от рискови общности по теми, свързани с бременността, раждането, детското развитие, грижи за бебето и малкото дете, грижи за здравето, контрацептивни средства и др. В Родилно отделение специалист от екипа консултира 61 родилки, 21 от които непълнолетни. В три детски градини в града – ЦДГ „Русалка”, ЦДГ „Незабравка” и ЦДГ „Слънце” бяха проведени общо 5 информационни срещи с педагогическия персонал и родители по теми, касаещи детското развитие и обучението на децата.

Бе организирана работна среща с представители на две родителски организации – „Нашите различни деца” и Асоциация „Епилепсия” – Русе, на която бяха обсъдени възможностите за сформирание в КСУДС – Русе на неформална група на родители на деца със специални нужди. Бяха подкрепени за изграждане на родителска мрежа за взаимопомощ - даване на възможност всяко нуждаещо се семейство да се свърже с други родители на дете с подобни проблеми, от които да получи информация, съвет, подкрепа и съпричастност, включително и родители, които се изправят пред проблема да отглеждат дете със специални потребности още в родилното отделение или при съобщаване на увреждането. Организирахме занимания по интереси в Комплекса – йога, танци, приложни изкуства, чрез които родителите имат възможност да отделят време за себе си и личностното си развитие, да създадат приятелства, да излязат от социалната изолация. Към момента в тези дейности участват 7 майки, като екипът продължава да работи за разширяване броя на участниците.

Имаше интерес и отправени запитвания на родители на деца със специални нужди за включване в програмата. До месец планираме да стартира ползването на услуги от още пет деца и техните семейства.

Прилагаме семейно-ориентиран подход, което изискваше някои промени в практиките ни по управление на случай и документиране на работата в досието на клиентите.

Постигнати резултати според заложените цели и дейности по проекта.

Бе реализирана информационна кампания за проблемите в детското развитие и възможностите за подкрепа на семействата на деца със специални нужди и популяризирана програмата „Ранна интервенция” в КСУДС - Русе. Изготвиха се и се разпространяват информационни материали (флаери, книжка). След одобряването на мини-проекта на СНЦ „Еквилибриум” бе направено прессъобщение до медиите и проектните дейности бяха отразени от електронните медии и местния печат. През месец ноември бе проведена Кръгла маса на тема „Семейно-ориентирани практики за ранно идентифициране на проблеми в детското развитие – интервенция и превенция.” В нея взеха участие представители на социални, здравни и образователни институции и НПО и бяха обсъдени иновативни подходи за превенция на риска и възможностите за укрепване

на родителския капацитет като важна предпоставка за правилното развитие на децата. Специални гости на срещата бяха партньори от Фондация „Карин дом” – Варна, които презентираха цялостната концепция на новия семейно-ориентиран подход. Опит, постижения и трудности споделиха и екипите по ранна интервенция на КСУДС към СНЦ „Еквилибриум” и РАЛИЗ – Русе. С цел информиране и промотиране на програмата „Ранна интервенция” и привличане на съмишленици и партньори бяха проведени две междуинституционални срещи - с екипа на Отдел „Закрила на детето” – Русе и представители на Регионална здравна инспекция – Русе, които приветстваха идеята и се ангажираха с разпространение на информационни материали сред личните лекари в Общината.

В КСУДС – Русе бе създадена ресурсна библиотека и игротека – закупени бяха играчки, книжки, дидактични материали и уреди и др., които се използват от екипа по ранна интервенция при домашните посещения, дават се обратно на родителите, както и се прилагат в игровата зала и при терапевтичните и групови дейности, провеждани в КСУДС – Русе.

Работа на екипа по Ранна интервенция в КСУДС - Русе може да се определи като ефективна. Обратната връзка от родителите на включените в програма „Ранна интервенция” деца е много позитивна. След третия месец от стартиране на услугите екипът отчете много добри резултати, касаещи развитието на децата - едно от тях започна да посещава масова детска градина, друго предстои да постъпи в детско заведение с ресурсно подпомагане. През програмата преминаха 7 деца, предстои до края на месец март да бъдат включени още 5 деца.

Въведена и утвърдена е нова практика, която разшири обхвата на работа със семействата на децата със специални нужди във вече съществуващото направление от програмата на КСУДС – Русе „Подпомагане на деца със специални потребности и техните семейства”.

Основните постижения, трудности и предизвикателства

Идеята за групови занимания по интереси за родителите на деца със специални нужди получи много положителен отзвук и сред родителите и сред специалистите, работещи с тази целева група. Като много добра практика отчитаме и работата „на терен” с жени от рискови общности. Нашето разбиране е, че пренаталната превенция, здравната просвета и превантивни дейности, относно negliжиране потребностите на бебета и малките деца са много важна част работата по проблемите на децата със специални нужди и семействата им.

Относно предизвикателства - екипът би искал да има възможността да работи по-интензивно в Родилното отделение с родителите на деца, които се раждат с увреждания, за да оказва своевременно подкрепа, да свързва родителите с други родители с подобна съдба, да работи ефективно за превенция на изоставянето и ще продължи да работи активно в тази посока.

Приложение на семейно-ориентирания подход за подкрепа на деца и семейства в работата

При изпълнението на проектните дейности екипът прилага в работата си семейно-

ориентирания подход. В програмата „Ранна интервенция” бяха предоставени услуги на семейства, които имат ограничени възможности за достъп до услуги и подкрепа. Повечето семейства имат финансови затруднения или срещат трудности от битов характер и липса на достъпна среда за децата им. При някой от тях домашното посещение бе единствената възможност да ползват социални услуги особено в зимния период.

В процеса на предоставяне на услугата родителите бяха въвличани като партньори в работата с детето и това доведе до много по-голяма резултатност на работата на екипа. Планирането на услугите се извършваше съвместно, като дейностите бяха съобразени с нуждите от подкрепа на семейството. Родителите получаваха изчерпателна информация за всичко, което касае детето им, и всяка нова дейност бе предварително обсъждана и съгласувана с тях. През цялото време те бяха убедени, че са водещи в процеса на предоставяне на услугата, както и че за постигнатите резултати са имали значима роля.

Ние вярваме, че това в най-голяма степен води до укрепването на капацитета на родителите. Те повишават своята увереност в способностите си да се грижат за своите деца и управляват собствения си живот.

Обективни промени в състоянието на децата и в капацитета на семействата

Б. е роден през 2006 год. и в момента е на пет години. Момчето е с поставена диагноза: Детска церебрална парализа. Спастична квадрипареза - средна степен. То е родено преждевременно през шестия месец от бременността. Биологичният баща изоставил съпругата си още преди раждането му. Майката полага грижи за детето си с подкрепата на родителите си. В първоначалните разговори тя информира, че е получила информация за възможността да се включи в програма „Ранна интервенция” в КСУДС - Русе от КТ „Хигия” – кинезитерапевтичен център в гр. Русе, където детето ѝ е ползвало платена рехабилитация. Г-жа К. заяви, че е потърсила подкрепа от специалистите в КСУДС по своя инициатива, тъй като желае с детето да работи от една страна кинезитерапевт за подобряване на двигателното му развитие и от друга - психолог за оказване на подкрепа в процеса на неговото развитие и това да е без да се натоварва и без това недостатъчния финансов ресурс на семейството.

След стартирането на работата по случая бе изготвена оценка на потребностите и ресурсите на детето и съвместно с родителя бе разработен план за предоставянето на услуги за подкрепа. При оценяването бе установено, че затрудненията на Б. са свързани най-вече с двигателните му дефицити, интелектуалното и говорното му развитие са нормални за възрастта и като всяко друго дете най-голямото му желание е да играе и да общува с връстници. Стана ясно, че детето прекарва по-голяма част от времето с майка си и с телевизионните детски филмчета. Рядко излизали на детската площадка, защото Б. бил приеман по различен начин от другите деца - те го избягвали и изолирали поради състоянието му. Г-жа К. сподели също, че откакто полага грижи за своето дете тя също живее доста изолирано. По нейно желание някои домашни визити бяха заменени с посещения в КСУДС, с цел преодоляване на социалната изолация. В КСУДС Б. има възможност да се среща и контактува с други деца и възрастни, а майка му да обменя опит с родители на други деца със специфични потребности.

По заявка на майката с детето да работи интензивно кинезитерапевт „за да може то да проходи”. Бе изготвена индивидуална програма за рехабилитация. Детето има

затруднения при движение и правилно позициониране на долните крайници. В процеса на интензивна и комплексна работа Б. започна да стъпва все по-правилно, държейки се за успоредка. Бе установено, че момчето се затруднява с упражненията за фината моторика, поради което бяха предложени разнообразни стимулиращи упражнения и дейности по време на домашните визити. Майката изпълнява дадените препоръки в къщи, което доведе до видими резултати в развитието на детето – Б. се научи да прелива вода от съд в съд без да разлива, както и сам да пие от чаша.

Отчитайки необходимостта от разширяване на контактите на детето и развиване на социалните му умения (общуване и взаимодействие с деца на неговата възраст), както и включване в образователната система, екипът на КСУДС насочи работата с родителя в тази посока. Бяха преодолени първоначалните съпротиви и страхове на майката да запише детето си в подходящо детско заведение. В резултат тя сама предприе действия за избор и записване на сина си в детско заведение. В момента Б. редовно и с голямо желание посещава масова детска градина в гр. Русе. По информация на семейството и педагогическия персонал се е адаптирал бързо, справя се много добре, става все по-самостоятелен.

Като част от програмата специалистите предложиха промени и подобрения в използваните в бита предмети – като столче и прибори и съдове за хранене и други, така че те да бъдат максимално удобни и пригодени за нуждите на детето.

Работата по случая на Б. на екипа „Ранна интервенция” продължава.

Популяризиране на услугата „Ранна интервенция”

Информирането на обществеността по въпросите на детското развитие и ранната интервенция е основна част от цялостния подход за предотвратяване на изоставянето на деца, negliжирането на потребностите им, задълбочаване на уврежданията или проблемите в развитието. Ние вярваме, че повишаването на обществената чувствителност и информираност ще доведе до създаване на поддържащи общности и партньорства, за да бъдат подпомогнати децата от най-ранна възраст. В тази връзка в периода на реализиране на проекта бе проведена информационна кампания, която включи: Периодични посещения на кабинетите на голяма част от личните лекари в Русе и запознаване с възможностите, които дава програмата „Ранна интервенция” в КСУДС – Русе; Работна среща с представители на Отдел „Закрила на детето”; Кръгла маса на тема: „Семейно ориентирани практики за ранно идентифициране на проблеми в детското развитие - ранна интервенция и превенция.” с участие на представители на всички институции в града – РДСП – Русе, ДСП – Русе, РИО на МОНМ, РЗИ, доставчици на социални услуги, родители и др.; Работна среща с представители на Регионална здравна инспекция Русе и предоставяне на информационни материали предназначени за личните лекари и педиатрите в общината; Текущо разпечатване и разпространяване на информационни материали;

Интегриране на добрите практики по мини-проекта в регламентирана социална услуга

Ръководството на КСУДС – Русе и екипа по програма „Ранна интервенция” счита, че услугата „Ранна интервенция за деца със специални нужди” трябва да бъде регламентирана като държавно-делегирана дейност – като отделни центрове или като част от Комплексите за социални услуги за деца и семейства, където паралелно да се

реализира с програмите и услугите за превенция на изоставянето.

Основните компоненти на услугата според нас са:

- Вход – широко достъпен, насочването да не е само чрез направление на ОЗД, а да се даде възможност на всички институции, работещи с деца на ниска възраст да насочват, както и самите родители да подават заявка за подкрепа;
- Съдействие за диагностициране или актуализиране на диагнозата чрез добра междуинституционална координация – експертни диагностични екипи на областно ниво;
- Цялостна оценка на детето и семейството – мултидисциплинарен подход и работа фокусирана върху ресурсите;
- Съвместно планиране на необходимостта от подкрепа заедно с родителите, съгласно заявления от тях проблем;
- Разнообразни дейности и терапевтични методи за деца и родители;
- Приоритетно дейностите да са съсредоточени в естествената среда (дома) на семейството;
- Услугата да е гъвкава и да няма фиксиран срок – подкрепата се оказва, докато е необходима за детето и/ или родителите за постигане на желаните резултати;
- Насърчаване и създаване на родителска мрежа за взаимопомощ.

СНЦ „Еквилибриум“ ще продължи да предоставя услугата „Ранна интервенция за деца със специални нужди“. Тя вече е интегрирана в направление „Подпомагане на деца със специални потребности и техните семейства“, което част от предоставяните услуги в КСУДС – Русе. Предприети са действия за гарантиране на устойчивост на мини-проекта като е осигурено допълнително финансиране със стартиране на проект към Фондация „Помощ за благотворителността в България“, чрез който ще продължи развитието на програмата „Ранна интервенция“.

Необходимост от допълнителни знания и умения на екипа

При апробиране на новата услуга „Ранна интервенция“ в КСУДС – Русе стана ясно, че членовете на екипа имат необходимите професионални качества за нейното реализиране. Предвид това, че в Центъра за обществена подкрепа услугите имат повече консултативна насоченост, а не терапевтична, сметохме за необходимо някой от специалистите да преминат надграждащо обучение в посока усвояване на практически умения за пряка работа с деца със специални нужди. В тази връзка сдружение „Еквилибриум“ - Русе кандидатства и спечели финансиране в конкурс на Фондация „Помощ за благотворителността в България“ за подкрепа на родителски организации на деца с увреждания. Средствата за конкурса са дарени от служителите на Уникредит Булбанк и се допълват от дарителски фонд за социални каузи на фондацията. В рамките на този проект четирима служители ще преминат обучение в Центъра за професионална квалификация на Фондация „Карин дом“ - Варна.

Проект „Необикновени родители на необикновени деца“ – подкрепен от ФОНДАЦИЯ „ПОМОЩ ЗА БЛАГОТВОРИТЕЛНОСТТА В БЪЛГАРИЯ“; Фонд „Подкрепа за организации на родители на деца с увреждания“

Изпълнение на дейностите

Дейност 1: Провеждане на квалификационен курс за професионално обучение за екип специалисти от КСУДС – Русе на тема: „Ранна интервенция при деца с изоставяне в развитието – общностен подход“

Четиричленен екип по Ранна интервенция (социален работник, психолог, медицински специалист и кинезитерапевт) от КСУДС – Русе премина успешно сертифицирано обучение на тема „Ранна интервенция при деца с изоставяне в развитието – общностен подход“, състоящо се от 2 обучителни модула, всеки от които в рамките на 5 работни дни. Обучението бе организирано в Център за социална рехабилитация и интеграция (ЦСРИ) на Фондация „Карин дом“ гр.Варна. Първият модул се проведе от 12 до 16 декември 2011 г., а втория – от 26 до 30 март 2012 г.

Обучението завърши с полагане на изпит по теория и практика и специалистите получиха своите удостоверения за професионално обучение.

Дейност 2: Предоставяне на услугата „Ранна интервенция за деца със специални нужди“

В периода на реализация на проектните дейности в програмата „Ранна интервенция“ в КСУДС – Русе бяха включени общо 10 деца на възраст от 0 до 6 г. Повечето от тях са с двигателни дефицити (ДЦП), имат интелектуални затруднения или са с аутистични черти в поведението. На децата са изготвени комплексни оценки от мултидисциплинарен екип. Планирани са и се изпълняват индивидуални програми за всяко от тях, както и консултиране и подкрепа за семействата им. Част от дейностите се извършват в дома на семействата. На родителите е дадена възможност за включване в родителска група.

Дейност 3: Развиване на родителската мрежа за взаимопомощ

На 18 април 2012г. с първа, опознавателна среща в КСУДС – Русе стартира груповата работа с родители на деца с увреждания – „Необикновени родители на необикновени деца“. Участвали са 6 майки и 7 деца.

На 17 май 2012г. бе проведена втора интерактивна сесия с практическа насоченост с групата на родители на деца с увреждания – „Необикновени родители на необикновени деца“. Участвали са 6 майки и 6 деца.

На 30 юни 2012г. специалистите по ранно детско развитие от КСУДС - Русе проведоха поредната сесия с практическа насоченост с групата на родители на деца с увреждания – „Необикновени родители на необикновени деца“. Темата бе „Обогатяване на знанията и уменията на децата относно разпознаване на основните цветове“.

В периода на предоставяне на социалната услуга „Ранна интервенция за деца със специални нужди“ бяха подбрани и подготвени 5 майки за „SOS Родител“. Да се включат в програмата имат желание и други родители на деца със специални нужди.

Дейност 4: Популяризиране дейностите и целите на настоящия проект – По време на изпълнението на проекта бяха изготвени и разпространявани информационни брошурки във връзка с развитие на дейностите по услугата „Ранна интервенция за деца със специални нужди“.

Реализирани са публикации в медиите, които изпращаме в приложение.

На 25 април 2012г. в изпълнение на планираните дейности по проект „Необикновени родители на необикновени деца – семейно ориентирани подходи за ранна интервенция при деца със специални нужди” бе проведена работна среща на тема „Ранна интервенция при дефицити в детското развитие – основни стъпки и предизвикателства”. Във форума взеха участие: Т.Дончева – директор на РДСП – Русе, д-р М.Стоева – представител на РЗИ, д-р Радкова – Зав. Неонатологично отделение в МБАЛ – Русе, А.Щрос – психолог в МБАЛ – Русе, представители на Областна администрация, Отдел „Закрила на детето”, неправителствени организации, работещи с деца със специални нужди и др.

На 10 май 2012г. по съвместна инициатива с РЗИ, екипа по Ранна интервенция на КСУДС – Русе осъществи среща с общопрактикуващите лекари в Община Русе с цел да презентира програма „Ранна интервенция”, осъществявана в КСУДС – Русе. На лекарите бяха предоставени информационни материали.

Постигнати резултати

- Успешно интегриране на новата услуга в КСУДС – Русе;
- Обхванати от проекта са общо 10 деца и техните семейства;
- 5 родители са подбрани и подготвени да бъдат SOS-родители;
- Проведени са 2 големи информационни събития (описани са по-горе);
- Сформирана е родителската група „Необикновени родители на необикновени деца” в КСУДС – Русе. Включени са 9 родители.

Изпълнение на подцелите на проекта и мнения на участници

Основната цел и трите подцели на проекта са осъществени напълно:

В Центъра за обществена подкрепа към КСУДС – Русе е формиран и обучен интердисциплинарен екип. Четирима специалисти от екипа преминаха теоретично и практическо обучение в квалификационен център на Фондация „Карин дом” - Варна. Те вече прилагат успешно в работата си по програма „Ранна интервенция” усвоените специфични терапевтични техники за работа с деца и родители в домашни условия и придобития опит.

Прилагането на практика, изцяло ориентирана към семейството, се посреща много позитивно от родителите на деца с различни проблеми в развитието. Те са доволни, че работата на екипа е съобразена с техните очаквания за подкрепа, че не е необходимо детето да е освидетелствано или диагностицирано (ТЕЛК, ЛКК), което е изискване на повечето действащи услуги за деца със специални нужди, че им се оказва практическа помощ в естествената им среда – техния дом.

Родителите са въввлечени като партньори в работата с детето и това дава много по-голяма резултатност на работата на специалистите. Планирането на услугите се извършва съвместно, като дейностите са съобразени с нуждите от подкрепа на семейството. Родителите получават изчерпателна информация за всичко, което касае детето им и всяка нова дейност е предварително обсъждана и съгласувана с тях. През цялото време те са убедени, че имат водеща роля и най-голям принос за постигнатите резултати. Това води най-голяма степен до укрепването на техните родителски умения. Те повишават своята увереност в способностите си да се грижат за своите деца и да управляват собствения си живот.

Р. Петрова – майка на дете с Гастростома: „Много съм доволна от работата на екипа от кинезитерапевт и ерготерапевт, които ни посещават у дома и облекчават режима на детето и цялото семейство”

Поставено е началото на неформална родителска мрежа за взаимопомощ. Всички участващи в родителската група „Необикновени родители на необикновени деца” са готови да подпомогнат и подкрепят други родители на деца с проблеми в развитието.

И.Владова – SOS – родител, майка на дете с ДЦП „Имам син с ДЦП и всеки ден се борим и справяме с много трудности. Знам какво е и искам да съм полезна и на други родители като нас.”

Стартира дейността на родителската група „Необикновени родители на необикновени деца”. Груповата работа се фасилитира от психолог и социален работник. Паралелно се провеждат занимания за деца във формат на групова игротерапия, в която се включват и родителите.

К. Братанова – майка на две деца със специални нужди: „Много полезно е за мен да контактувам и обменям информация с други родители на деца с проблеми. С удоволствие посещавам родителската група и очаквам с нетърпение следващите срещи”

Ползи за целевата група и след приключване на финансовата помощ

Програмата „Ранна интервенция” е интегрирана в дейността на КСУДС-Русе в направлението „Подпомагане на деца със специални потребности и техните семейства”, което гарантира устойчивост на развитието ѝ. В рамките на Центъра за обществена подкрепа към КСУДС – Русе ще продължи работата с 10-те деца и семейства им. Разширяване на капацитета ще е възможно, ако услугата стане държавно-делегирана дейност и има отделен финансов стандарт.

Информационните дейности – брой и вид публикации, излъчвания, пресконференции, друго.

Публикации в електронните медии – 9 бр.;

Пресконференция по време на работната среща „Ранна интервенция при дефицити в детското развитие – основни стъпки и предизвикателства”, проведена на 25 април 2012г.;

2 участия на директора на КСУДС във форуми на национално ниво във връзка с развитие на услугата „Ранна интервенция”: Работен форум, организиран от Българска асоциация за лица с интелектуални затруднения /БАЛИЗ/ в София на 28 - 29 февруари 2012г. и Конференция на тема „Развиване на услугата Ранна интервенция за деца със специални нужди в местните общности”, организирана от Фондация „Карин дом” – Варна, 12-13 март 2012г. В презентациите на директора на КСУДС – Русе бе представена и работата по проекта „Необикновени родители на необикновени деца – семейно ориентирани подходи за ранната интервенция при деца със специални нужди”;

Информационна среща с общопрактикуващите лекари в Община Русе, организирана със съдействието на РЗИ на 10 май 2012г.

Проект „Децата срещат своите нови приятели – конете”, в партньорство с Клуб по конен спорт “БТБ – Русе”, Клуб „Отворено общество – Русе”, финансиран от Институт Отворено Общество – София и Гръст за граждански общество в Централна и Източна Европа

За съжаление малцина познават предимствата на ездата или факта, че наред с плуването това е спортът, който развива най-комплексно всички мускулни групи в човешкия организъм. Ездата изключително добре тренира гръбначния стълб. Когато конят бяга, особено в бърз галоп,

гръбначният стълб на ездача се движи, така че най-дългият гръбначен мускул се стимулира интензивно и се развива много по-правилно, отколкото при други спортове или във фитнес залата.

Анализът на движенията на един средно голям кон по време на ходом е показал, че върху ездача се предават многопосочни импулси. Промяната на посоката и скоростта на движение, спирането и потеглянето, движението по завой и кръг и свързаните с това центробежни и центростремителни сили са двигателен стимул. Движението на коня успешно създава цялостен модел на движение на ездача и наподобява ходене (с освобождаване на краката от натоварване) в седяща позиция.

Такъв начин на въздействие не би могъл да се постигне с никакви други упражнения.

При хипотерапията с конски ход се постига най-добрия ефект за пациента. При този ход от гърба на коня върху човека се пренасят между 90 и 110 триизмерни трептения и импулса. Тези вибрации преминават към ездача през гърба на коня и стимулират движението на неговата мускулатура, като осигуряват интензивна тренировка на мускулите, които на свой ред водят до координация в движенията и подобряване на стойката на тялото.

Ездата е и ефективен алтернативен метод за терапия на деца със силно изразени физически увреждания. Модерната медицина все още е безсилна пред синдрома Даун или церебралната парализа например. Децата, страдащи от подобни увреждания, обикновено водят затворен живот, редовно посещавайки санаториуми и рехабилитационни центрове. Хипотерапията, или терапевтичната езда, подобрява качеството им на живот, като ги извежда на открито, раздвижва ги и създава взаимодействие между детето и коня, което подобрява неговото емоционално и физическо състояние и има силен положителен психологически ефект. Конят технически е структура, която възпроизвежда движения и ги предава на детето, стимулирайки по уникален начин мускулите и вестибуларния апарат. Ездата се отразява особено благоприятно и върху ориентацията на тялото в пространството, гръбната мускулатура, координацията и състоянието на трупните мускули.

Световният опит категорично доказва, че този вид терапия подобрява физическото и психическо състояние на деца с физически увреждания. Първата реакция на децата, след като усетят коня и първите движения, неизменно е усмивка, защото движението – това за тях е съвсем ново усещане.

Но освен здравословни преимущества, ездата има и възпитателни аспекти. Конният спорт изисква установяването и поддържането на контакт с животните. Общуването с конете, което включва и грижи, и ласки, и дисциплина, е изключително важна предпоставка в ездата. Много родители предпочитат децата им да се занимават с езда, защото този спорт съчетава в едно спортуването на открито и сред природата с важни уроци по възпитание и отговорност. Нещо повече, общуването с конете променя душата на човека. Да спечелиш доверието на това грациозно и силно животно, да го подчиниш на своите сили, това изисква сърдечна топлина между животното и човека. В конния спорт казват – зъл човек не може да бъде добър ездач.

Хипотерапията развива физическата активност на детето, способства за възстановяване на нарушени функции, подобрява или възстановява изгубени навици, помага за формиране на нови такива. Всъщност лечебната езда е вид лечебна физкултура, където в качеството си на спортен уред е самият кон. При езда, както никъде другаде, се раздвижват абсолютно всички групи мускули на тялото. И това става съвсем рефлекторно, защото движейки се заедно с коня, ездачът е принуден да пази равновесие, за да не падне. По този начин се активират не само здравите, но и засегнатите мускули на тялото. Още повече, детето изпитва огромно желание да

седне на коня, да се почувства ездач, да преодолее страха, да придобие сигурност, да прояви своята воля и решителност.

За дете, имащо психологически проблеми, самото положение върху коня е от изключително значение за него - нали големите мама и тати са долу, а то е отгоре! Конят по време на хипотерапевтичните занимания се явява посредник във взаимоотношенията между ездача и инструктора, конят е съществото, на което детето изпраща своите команди и именно поведението на коня показва на детето причинно-следствената връзка (аз командвам, конят изпълнява). Хипотерапията спомага при рехабилитация на деца с различни нарушения в умственото развитие, като намалява чувството за тревога и развива самостоятелност. Конят постоянно изисква внимание към себе си, а това развива способностите на човека за адаптация към реалността.

Неуправляемите деца са децата, чието поведение в къщи и в училище бележи отклонения от общоприетите норми. Независимо от интелектуалното развитие и нестандартното поведение, негативните реакции на околните карат тези деца да се чувстват като неудачници; те са готови да губят. Такова дете изпитва дълбоко униние, упадък на духа, има пристъпи на лошо настроение. Девиантното поведение може да е опит за привличане на внимание, желание за доказване на собствената значимост пред околните или обратното - желание за мъст за собствените неуспехи. Общуването с конете и леката работа в конюшните, дава възможност на такова дете да получи удовлетворение от свършената работа, да усети необходимостта от грижа и съпричастност към друго живо същество.

За деца с изоставане в психологическото и интелектуалното развитие, конната езда е великолепен шанс за придобиване на вяра в собствените способности. Удивителното е, че независимо от личните проблеми в развитието, тези деца успяват да догонят стандартните нива на развитие. Когато са на коня, се чувстват способни и силни в управлението на това интелигентно животно. Това още веднъж доказва, че психологическите проблеми могат да бъдат постепенно изчистени след като детето попадне в нестандартна ситуация

Умствено изостаналите деца изпитват най-големи затруднения в разбирането на причинно-следствените връзки. Тяхното мислене е конкретно. За тях е много сложно да пренесат натрупания опит в решаването на определени задачи в нова житейска ситуация; те лошо разбират речта на околните. И разбира се, в ежедневието живот тях не ги включват в спортни игри. Целият им живот е съпроводен от тежкото чувство за непълноценност. Конната езда до някаква степен компенсира тази ситуация, дава им възможност да постигат успехи, да се сприятелят с добрия и отзивчив на ласки кон, като речево общуване при тази връзка не е нужна. Социалните аспекти на конната езда дават големи възможности за възпитание и формиране на добри маниери, учат децата да слушат инструктора, да използват речта за общуване, да побеждават и да приемат спокойно загубата.

Деца, страдащи от аутизъм, живеят в свой свят, обграден от външния, и не могат пълноценно да общуват с обкръжаващия ги свят. За тези деца е характерен необоснования страх и затруднения при използване на речта в общуването. Но от друга страна такива деца охотно подражават, занимават се със спорт и други дейности, които не изискват речеви контакт. Активната дейност и многократните повторения на движенията помага на тези деца да избегнат страховете си, да отвикнат от неосмислени движения. Любимото занимание развива интелекта и откроява техните способности. Конната езда е отлична възможност за тях.

Конната езда ще помогне и на деца с атаксия (тежко нарушаване на двигателната координация), която се проявява в неустойчива походка, тремор на ръцете и може да съпътства

детски церебрален паралич, разсеяна склероза. Тъй като подобно заболяване развива чувство за несигурност, незащитеност, постоянен страх от падане, детето ще бъде обучавано да преодолява страха, лека полека да развива вяра в себе си.

ДЦП – тежко заболяване на централната нервна система, когато на детето му е трудно да управлява своите ръце и крака. Често това са деца с понижен интелект. Но и децата с нормален интелект изпитват затруднения при общуването. Даже и най-простите движения за дете с ДЦП са доста трудна работа, така че придобиването на навици е огромна победа за детето. Тренирайки постоянно „непослушните“ мускули, задържайки крайниците в определена поза, ездачът с ДЦП може да се справи с множеството безполезни и неконтролируеми движения. Ако ездачът седне на седлото с помощта на инструктора по най-удобния за него начин, той по-лесно ще управлява мускулите на главата и гърба и с времето те ще станат по-стабилни. За дете с ДЦП е трудно да държи гладък повод, затова се използват поводи с възелчета. А специалните стремена ще спомогнат на краката да не се хлъзгат.

Независимо от всеобщата имунизация, полиомиелитът все още е срещано заболяване. Усложненията обикновено се проявяват или в пълна неподвижност, или в парализа на крайниците. Парализираните крайници са напълно безжизнени и никакви упражнения не могат да възстановят мускулната дейност. За деца с подобно заболяване конната езда е от голяма полза. В процеса на заниманията не само се укрепват здравите мускули, но и се задействат поразените неподвижни мускули. Подобрява се кръвообращението, вследствие на което се заздравява костната система и кожата.

Конната езда е полезна и за деца с нарушения на зрението и слуха. Само че начините на обучение на такива деца са различни: за глухите деца е ефективен способа на подражанието, а за слепите – ясни инструкции и многократни повтаряния. За слепите деца даже е необходимо инструкторът да разказва и описва всичко наоколо. За децата със слухови и зрителни нарушения е много трудно да действат сами, те се възприемат като неуспешни. Конната езда дава на такива деца това, от което са лишени: емоционална приповдигнатост и радостно вълнение при постигане на целта.

Конете, които работят с децата, са подбрани и обучени много възискателно. Животните, които участват в хипотерапията не се стряскат от шум, викове и резки движения. Те са напълно здрави, спокойни, добронамерени и няма да навредят на ездача.

Лечебната конна езда е незаменима при психически заболявания и при физиологическа рехабилитация. При хипотерапията настъпва укрепване и тренировка на мускулите на детето, подобрява се координацията на движенията и пространствената ориентация, стабилизира се емоционалното състояние на детето, повишава се нивото за личностна самооценка. Детето се научава да контактува с обкръжаващите го хора: с другите ездачи, треньора и т.н. Родителите възприемат измъченото от болестта дете по друг начин, защото виждат в него огромната промяна и личната независимост. Щом детето умее да управлява това огромно и красиво животно, значи то не е безпомощно и заслужава уважение.

Посочените до тук аргументи са в основата на разработения в Русе проект **„Децата срещат своите нови приятели – конете“**. За реализацията на проекта е създадена платформа от три неправителствени граждански организации:

СНЦ „Еквилибриум“ - лицензиран доставчик на социални услуги за деца. СНЦ „Еквилибриум“ – Русе управлява Комплекс за социални услуги за деца и семейства (КСУДС) гр. Русе, който е държавно делигирана дейност с възложител - Община Русе, СНЦ Еквилибриум развиват и предлагат социални услуги, които по своята същност са форми на грижи и подкрепа за деца в

риск, осигуряващи възможности те да растат в благоприятна семейна или близка до семейната среда;

Клуб „Отворено общество – Русе“, с мисия утвърждаване на демократични ценности и диалог между гражданите и властите;

Клуб по конен спорт БТБ-Русе - с основна дейност подпомагане и организиране практикуването на конен спорт на клубно ниво; организиране школи и тренировъчна спортно-състезателна дейност

Проектът се изпълнява с финансовата подкрепа на Институт Отворено Общество, София чрез Тръст за Гражданско общество в Централна и Източна Европа. Проектът се изпълнява по програма „Овластяване на безвластните по време на криза“, фаза 2.

Проектът стартира през септември 2011 и приключи април 2012 г. Проектът се изпълнява в партньорство и с подкрепата на Федерацията по конен спорт, София.

Целта, която си поставихме, е социализирането и интегрирането в обществото на деца в неравностойно положение, като им предложим устойчиви решения за включване в обществения живот, според техните способности.

Включихме дейности, които са свързани с разнообразяване на предлаганите социални услуги за уязвими деца. Услугите са базирани на потребностите и интересите на децата, с което да допринесем за по-пълноценно развитие на потенциала на децата, за преодоляване на социалната изолация и подпомогнем подготовката им за водене на социален живот, социална адаптация и интеграция.

Целевата група по проекта са деца и младежи в неравностойно положение и техните родители. Тъй като тази целева група е с прекалено големи обхват и проблематика, проектът се фокусира върху две от най-уязвимите групи деца:

1. Първата група са деца със специални потребности. Това са деца с различни видове трайни увреждания, чиито ограничения от здравословен характер ги поставят в изолация или невъзможност сами да си организират социалния живот - това са деца с различни физически или психически увреждания (детска церебрална парализа, мускулна дистрофия, психични разстройства, аутизъм, синдром на Даун, увреждания на опорно двигателния апарат);

За целите на проекта са привлечени 10 деца с физически и ментални увреждания, на възраст от 8 до 18 години, като 5 от тях са от бившия дом в Могилино и след закриването му са настанени в Центъра за настаняване от семеен тип към Комплекса за социални услуги за деца и семейства в Русе, а другите 5 са деца със специални потребности, отглеждани в семейна среда, които ползват специализирана подкрепа в Центъра за обществена подкрепа към Комплекса.

2. Втората група са деца с дестабилизирано социално положение, които търпят ограничения по отношение на участието им в социалния живот и ползването на социални права. Тези деца не успяват да получат достъп или да се възползват от възможностите, които предлагат обществото и икономиката и стават жертва или попадат в ситуация на риск от маргинализиране и социално изключване. Причините за това са различни и разнообразни като: живот в крайна бедност или ниски доходи и материални лишения; влошени финансови условия; социални и психологически фактори; недостъпна среда; липса или недостатъчни социални умения и образование; отношение към тях, основано на предразсъдъци; липса, ограничен достъп или неадекватни услуги и т.н

Тези деца и младежи са с проблемно поведение и социална дезаптация, с проблеми в комуникацията, с хиперактивност и дефицит на вниманието, с училищна дезадаптация, със здравни и възрастови проблеми.

За целите на проекта са привлечени 10 деца на възраст от 12 до 18 години. Децата са от Центъра за обществена подкрепа към Комплекса за социални услуги за деца и семейства гр. Русе

На децата от първата група е предоставена възможност за хипотерапия. С всяко от децата от тази група са изпълнени по осем сеанса хипотерапия. Заниманията се изпълняваха на открито, на хиподрума от обучени инструктори и обучени за целта коне, които разпознават кога на гърба им има неопитен ездач.

Какви резултати постигна проекта:

1. Социален ефект:

А. Подобрили са комуникативните функции – децата общуват и действат съвместно с инструкторите и треньорите, както и помежду си;

В. Състезателният елемент при язденето сред децата с особености в развитието способства за повишаване на самооценката, развиване на потенциала и увереност в собствените възможности;

С. Подобряване на физическото, психическото и емоционалното състояние на детето. Заниманията по хипотерапия въздействат благоприятно върху психичните и социалните фактори, като подобряват социалните умения, повишават мотивацията на занимаващите се, намаляват депресивните състояния, разширява техните хоризонти и възможности, като им помага да преодолеят ограниченията и социалната изолация;

2. Медицински ефект:

А. Укрепване и тренировка на мускулите на тялото на ездача и контролиране на мускулното напрежение;

В. Допирът с тялото и топлината на животното отпуска напрежението у децата и напруга мускулатурата така, както други упражнения не биха я натоварили;

С. Подобряване координацията на движенията и пространствена ориентация;

Д. Подобряване контрола и стойката на тялото и на главата, което води до подобряване на слюноотделянето, говора, яденето и свързаното с тях поведение;

Е. Подобряване на усещането и възприятието.

Цялостният ефект от хипотерапията е, че тя подобрява не само тялото, но духа и психиката и може да се нарече метод на РЕХАБИЛИТАЦИЯ, СОЦИАЛИЗАЦИЯ И ИНТЕГРАЦИЯ.

При децата от втората група - с проблемно поведение и социална дезаптация приложихме терапевтична езда (лечебно-педагогическа), която за разлика от хипотерапията, не цели рехабилитация, а ресоциализация, т.е дейности свързани с идеята да се „учи“ в реални условия, в движение, предизвикателни занимания, усвояване на знания чрез лично преживяване, задоволяване на конкретни личностни потребности, засилване на мотивацията, увеличаване на самоувереността. Децата се обучават на различни дейности – да възседат кон, да овладеят коня си, сами да го управляват, включително и умения за езда, както и в поддържащи дейности в обгрижването на коня.

Децата от обекти на обучение стават субекти, които даряват грижи за своите нови приятели - конете. С въвеждането на ездата и грижата за животните, като терапевтично и

възпитателно средство децата стават активни участници в един нов социален процес. Те възприемат по друг начин ограниченията си и възможностите си, излизат от изолацията си, стават по-самостоятелни, с чувство на отговорност и със значително повишено самочувствие. Въздействието върху емоционалните преживявания на децата при тази терапия е уникално. Участието на децата и младежите в ежедневните грижи за животните може да се счита за вид трудотерапевтична дейност. На децата и младежите са им осигурени занимания освен по езда и обучение в поддържащи дейности на конната база. За някои от младежите с проблемно поведение усвояването на трудови и спортни умения могат да бъдат основа за бъдеща професионална реализация като водачи за водене на повод, жокеи и добри състезатели, да правят кариера в конния спорт.

Целта на дейността е чрез занимания по конна езда да се ангажира целенасочено вниманието на децата, да се насърчи социалната им изява, да им се даде възможност за справяне с интелектуални, емоционални, възрастови проблеми.

Какви резултати са постигнати:

- Децата с нарушено поведение много добре се отнасят с конете, което доказва, че те могат да обичат и да мислят за някой, но тази способност трябва да се развива, като се дава възможност да се проявява;
- Доверявайки се на коня, децата разчитат на това, че ще се справят с тези промени в средата, с която все още не са в състояние да се справят. А чрез доверието към коня възниква и доверието към хората;
- Децата предпочитат да се сприятеляват с инструкторите, помощниците и другите възрастни;
- Работата в конюшната и боксовете, участието в почистването и др. им дава възможност да се приобщят към екипа и да получат удовлетворение от добре свършената работа;
- Промяна на самооценката за самите себе си;
- Повишено е самоуважението, общуването и мотивацията;
- Повишено е самочувствието;
- Срещите с животните и заниманията на открито са ги стимулирали към по-активно движение, емоционалност и готовност за комуникация;

ЕКИПЪТ, ОСЪЩЕСТВЯВАЩ ЗАНИМАНИЯТА ПО ХИПОТЕРАПИЯ И ТЕРАПЕВТИЧНА ЕЗДА бе съставен от:

- Кинезитерапевт - пряко включен в провеждането на занимания по хипотерапия;
- Инструктори (треньори) - отлично подготвени в ездовото майсторство, които познават и общуват много добре с коня. Тяхна бе грижата за цялостната подготовка на коня за специфичната дейност и подбор на конете за отделните случаи. Те определят темпото на водене на коня, заниманието, качването, слизането, потеглянето, спирането, т.е конят им има абсолютно доверие и им се подчинява;
- Социални работници - те работят в тясно сътрудничество с останалите членове на екипа.

Движенията на коня винаги са олицетворявали стремежа към свобода. Взаимодействието между човек и кон е едно голямо чудо. Конят предизвиква възхищение, благотворение, любов и пристрастие. Човек се респектира от поведението му и предлага в отговор своя начин на поведение, разбиране, похвала, грижа и хранене. Това, че конят предоставя цялостната си

същност на разположение на човека, освобождава в него в максимална степен психическите му възможности, води до развитие на комуникативните способности, като повлиява позитивно цялостната поведенческа същност на човека. От това е породена и високата активност, особено у децата в заниманията с кон. Особеното на тези занимания, е че те се възприемат с истинско удоволствие. Контактът с коня и ездата създават единствена по рода си мотивация, както никоя друга рехабилитационна услуга.

ПАРТНЬОРСКИ ОРГАНИЗАЦИИ

- Клуб „Отворено общество” – Русе
- Сдружение „Европейски пространства 21” - Арена Медия - Русе
- „Надежда и домове за децата” – Великобритания
- Русенски университет „Ангел Кънчев” и мрежата КОПОРЕ
- „Деца, общности, семейства” – Молдова
- Национална мрежа за децата – България
- Фондация „Карин дом” – България
- Сдружение „Дете и пространство”
- Посолството на Великобритания в България
- Посолството на Ирландия в България
- Корпуса на мира – международни доброволци
- ФИЦЕ – България
- Ротари клуб, Лайнс клуб
- Бизнес партньори и спонсори

ИЗДАНИЯ И ПУБЛИКАЦИИ, ФИЛМИ, ОТРАЗЯВАНЕ В НАЦИОНАЛНИ МЕДИИ 2012

- ✓ **Филм „Да бъдещ родител”** (във връзка със закриването на 8-те пилотни ДМСГД по проекта на Надежда и домове за децата – България „Стратегическа деинституционализация и реформа на грижата за деца от 0 до 3 години”, който подкрепя проект ПОСОКА:семејство на МЗ.)
- ✓ **Модел на ранна интервенция, насочен към развитие на детето и обучение на родители** (статия в сп. „Практическа педиатрия” за опита на ЦОП към КСУДС – Русе при интегрирането и предоставянето на услугата „Ранна интервенция при деца със специални потребности”)
- ✓ **Методика за оценка на риска в социалните услуги** – публикувана на сайта на сдружението

НАСОКИ НА РАБОТА ПРЕЗ 2013

Управление на КСУДС – Русе

С цел оптимизиране на дейностите от работния план за 2012г. бяха премахнати някои направления - напр. множеството родителски групи, а за други се планира разширяване - напр. дейностите, свързани с детското участие и работа с тийнейджъри, с деинституционализацията. Заложени са и нови дейности - изпълнение на проекта „Синя стая” за работа с деца свидетели и/или жертва на престъпления.

Приоритетни области:

- ✓ Подкрепа на процеса по **деинституционализация** в Община Русе - партньорство с „Надежда и домове за децата – България” във връзка с изпълнението на **проект „ПОСОКА:семејство”** на МЗ;
- ✓ Подкрепа на **проект „И аз имам семејство”** по ОПРЧР 2007 – 2013 BG051P0001-5.2.11 „Приеми ме” по силата на Споразумение за безвъзмездна подкрепа и сътрудничество с Община Русе;
- ✓ Развитие на **Център за креативност и младежка комуникация и активност** – Еквилибриум, насочен към тийнейджъри, които чрез формите на неформалното обучение бъдат подкрепени и насърчени за нестандартни идеи и да се развие тяхната предприемчивост;
- ✓ Развитие на програма **„Ранна интервенция при проблеми в детското развитие”** – развитие на вече интегрираната иновативна социална услуга в ЦОП (капацитет – 10 деца и техните семейства);
- ✓ Разработване на иновативна услуга за изслушване на деца жертви или свидетели на насилие в КСУДС по **проект „Синя стая”** на Община Русе;
- ✓ Изграждане на **станция за приключенска игра** в двора на КСУДС, за комбинирано използване от деца с увреждане и техните връстници;
- ✓ Подобряване на отоплителната система и включване на сградите в проекти за енергийна ефективност

Сътрудничество с „Надежда и домове за децата“ по закриване на ДМСГД

Участие в Областен координационен механизъм по деинституционализация – Русе и подкрепа на местни инициативи, свързани със закриване на институции

Техническа подкрепа за доставчици на социални услуги

Участие в работни групи на национално ниво, свързани с деинституционализацията и развиването на алтернативни услуги за деца и семейства, с договаряне на новия програмен период 2014-2020

Участие в дейността на НМД, Коалиция Детство 2025 и кампанията „Да отворим врати за децата на Европа“ на Еврочайлд и „Надежда и домове за децата“ – Великобритания

Консолидиране на работата с младежи, детско участие, доброволчество чрез търсене на допълнително финансиране и мултиплициране на добрите практики, започнати в КСУДС

